

GÖTEBORGS UNIVERSITET

"Plötsligt vill alla möta det rosa hotet"

Riksdagspartiernas strategiska bemötande av Feministiskt initiativ

Examensarbete i Samhällskunskap
HT-14
Caroline Kruse
Handledare: Ulf Bjereld
Antal ord: 11908

Titel: Plötsligt vill alla möta det rosa hotet
Författare: Caroline Kruse
Kurs: Examensarbete i samhällskunskap
Omfattning: 15 högskolepoäng
Termin: HT -14
Handledare: Ulf Bjereld

Abstract

Bakgrund: ”Plötsligt vill alla möta det rosa hotet”. Så skrev Svenska Dagbladet efter Feministiskt initiativ, FI, stora framgångar i Europavalet den 25 maj 2014. Med 5,49% av det svenska väljarstödet anträdde FI den europeiska politiken och Sverige vaknade upp till ett nytt politiskt landskap. Feminism och jämställdhet stod nu högt upp på den politiska agendan inför riksdagsvalet 2014. Därmed blir det intressant att undersöka hur de etablerade riksdagspartierna strategiskt förhåller sig till denna plötsliga framgång. Det finns inom detta område tämligen mycket forskning om bemötandet av Sverigedemokraterna och även en studie på Piratpartiet. Liknande forskning om etablerade partiers strategiska bemötande av FI saknas däremot.

Syfte: Syftet med uppsatsen är att, genom att studera svenska riksdagspartiers agerande gentemot Feministiskt initiativ i valrörelsen 2014, bidra till kunskapsutvecklingen om partiers strategiska agerande gentemot nischpartier.

Frågeställningarna som besvaras är 1) Vilket utrymme ges feminism och jämställdhet i riksdagspartiernas politik före respektive efter Feministiskt initiativs framgångar i europavalet 2014? 2) formulerar riksdagspartierna sin politik om feminism och jämställdhet genom status quo eller genom en avvisande, konvergerande eller divergerande strategi?

Metod: För att urskilja strategier gentemot FI genomfördes en kvalitativ textanalys på transkriberade tal från Almedalen och Sommartalen före respektive efter FI:s inträde på den politiska arenan. Tidspannet på det empiriska materialet sträcker sig därmed från 2013-2014. Vidare har det empiriska materialet analyserats utifrån PSO-teorins (position, salience, ownership) vilken avser att förklara medvetna strategier, gentemot ett nischparti, genom etablerade partiers politik. De etablerade partierna kan, enligt PSO-teorin, inta en *avvisande*, *konvergerande* eller *divergerande* strategi. För uppsatsen har även en status-quo strategi utvecklats.

Resultat: Uppsatsens resultat visade att riksdagspartierna använde sig av den konvergerande strategin, gentemot FI, med undantag för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Kristdemokraterna. De två första använde sig av status-quo strategin medan Kristdemokraterna använde sig av den divergerande strategin.

Nyckelord: Nischparti, Feministiskt initiativ, PSO-teorin, Almedalen, Sommartalen

1.	Inledning	3
1.1	Utomvetenskaplig problemformulering	4
1.2	Inomvetenskaplig problemformulering	4
2.	Syfte och frågeställningar	6
3.	Teoretiska utgångspunkter	7
3.1	PSO-teorin	7
3.2	Feministiskt initiativ – ett nischparti?	10
4.	Tidigare forskning	12
4.1	PSO-teorins skapare	12
4.2	Tidigare svensk forskning	13
5.	Metod	16
5.1	Val av metod	16
5.2	Urval av material och tillvägagångssätt	17
5.3	Analysverktyg	18
5.3.1	Avvisande strategi	18
5.3.2	Status-quo strategi	18
5.3.3	Konvergerande strategi	19
5.3.4	Modifierad divergerande strategi	20
5.4	Metodens tillförlitlighet	21
6.	Resultat och analytisk diskussion	23
6.1	Socialdemokraterna	23
6.2	Moderaterna	25
6.3	Sverigedemokraterna	27
6.4	Miljöpartiet	29
6.5	Centerpartiet	31
6.6	Vänsterpartiet	33
6.7	Folkpartiet	35
6.8	Kristdemokraterna	37
7.	Sammanfattande slutsatser	41
8.	Referenser	43

---

1. Inledning

”Plötsligt vill alla möta det rosa hotet”. Så skrev Svenska Dagbladet efter Feministiskt initiativ, FI, stora framgångar i Europavalet den 25 maj 2014¹. Med 5,49% av det svenska väljarstödet anträdde FI den europeiska politiken och Sverige vaknade upp till ett nytt politiskt landskap.² Feminism och jämställdhet stod nu högt upp på den politiska agendan inför riksdagsvalet 2014.³ Därmed blir det intressant att undersöka hur de etablerade riksdagspartierna strategiskt förhåller sig till denna plötsliga framgång. Följande kommer därför att undersökas i denna uppsats utifrån teorin om *position*, *salience* och *ownership*, PSO-teorin.

FI bildades 2004 av ett fyrtiotal kvinnor och i september 2005 beslutades det att partiet skulle ställa upp i riksdagsvalet 2006. Efter bildandet har partiet deltagit i riksdagsvalen 2006-2014 och i Europavalet 2009 och 2014.⁴ Partiet leds av de tre talespersonerna Gudrun Schyman, Sissela Nordling Bianco samt Stina Svensson⁵ och på partiets hemsida står det:

När andra partier använder feminismen som ytterligare en krydda redan formulerad utgångspunkt, väljer vi att istället låta feminismen utgöra utgångspunkten. Vi är ett nydanande parti i ett politiskt landskap där de etablerade partierna inte förmår minska diskriminering och ojämlikhet.⁶

Fi profilerar sig således inom feminismen, som ett vänsterparti, och arbetar med utgångspunkten att kvinnor systematiskt är underställda mannen.⁷ Feminismen genomsyrar sålunda samtliga politiska områden och genom deras framgångar har den politiska debatten om feminism och jämställdhet ökat dramatiskt. FI föreslår exempelvis hårdare våldtäktslagstiftning, jämt fördelad föräldraförsäkring, kvotering av kvinnor till bolagsstyrelser och en skola som arbetar genusinriktat.⁸ Nämnt är endast ett fåtal representerande frågor som FI framför då feminismen, som tidigare nämnts, genomsyrar hela FI:s politik.

---

¹ Eriksson, 2014 hämtad: 2014-12-07

² Valmyndigheten, Val till Europaparlamentet 2014

³ Pejls.svt.se, 2014, ”Topp tio i riksdagsvalet – Väljarnas viktigaste frågor”. Hämtad:2015-01-19

⁴ Nationalencyklopedin ”Feministiskt initiativ”

⁵ Feministisktinitiativ.se, ”Våra talespersoner”

⁶ Ibid. ”Om Feministiskt Initiativ”

⁷ Nationalencyklopedin ”Feministiskt initiativ”

⁸ Läs mer om FI:s politik på www.feministisktinitiativ.se

1.1 Utomvetenskaplig problemformulering

Efter FI:s framgångar i Europavalet stod det klart att partiet intagit rollen som en ny konkurrent till de etablerade riksdagspartierna. Feminismen och jämställdheten blev självklara debattfrågor inför riksdagsvalet 2014 och FI förutspåddes nå goda framgångar även där. Därmed blev de etablerade partiernas strategiska bemötande av FI en aktuell fråga i samhällsdebatten. I media talades det om en ”feministisk blåslampa” då de flesta riksdagspartierna strategiskt lyft upp feminismen på agendan⁹.

Uppsatsens undersöker huvudsakligen de etablerade partiernas strategiska bemötande av den nya partikonkurrenten FI. Detta görs genom att fokusera på valda partiframträdanden under åren 2013 och 2014. Forskningsproblemet är intressant och relevant ur två synvinklar: dels är det, som Kiiskinen och Saveljeff också påpekar, intressant att diskutera partiernas strategiska bemötande av en ny konkurrent eftersom det handlar om hur etablerade partier väljer att bemöta en ny konkurrent som tävlar om väljarnas stöd¹⁰, dels är det intressant att undersöka det strategiska bemötande av FI eftersom feminism- och jämställdhetsfrågor är viktiga för samtliga partier. FI kan således ses som ett hot och är relevant att bemötas av samtliga etablerade partier.

Intresset för att undersöka de etablerade partiernas strategiska bemötande, av den nya partikonkurrenten, väcktes när de etablerade partierna allt mer intensivt började lyfta den feministiska debatten efter FI:s framgångar i Europavalet 2014. Det är intresseväckande att debatten om jämställdhet och feminism utvecklats till att bli bland de viktigaste valfrågorna, inför riksdagsvalet 2014, efter FI:s framgångar i europavalet 2014.

1.2 Inomvetenskaplig problemformulering

Uppsatsen kommer främst att bidra till den tidigare forskning som gjorts på det strategiska bemötande av nyetablerade nischpartier. Det finns inom detta område tämligen mycket forskning om bemötandet av Sverigedemokraterna och även en studie på Piratpartiet. Liknande forskning om etablerade partiernas strategiska bemötande av FI saknas däremot.

---

⁹ Svenska Dagbladet ”Feministisk blåslampa i Almedalen” Hämtad: 2014-12-07

¹⁰ Kiiskinen&Saveljeff,2012:2012:17

Uppsatsens forskningsproblem om etablerade partiers strategiska bemötande av FI är särskilt intressant då FI skiljer sig jämförelsevis mycket från tidigare utforskade partier. Sverigedemokraterna och Piratpartiet har, i sin politik, fört fram sakfrågor som etablerade partier valt att isolera. FI:s huvudområden, feminism och jämställdhet, är tvärtom viktiga valfrågor för samtliga partier på den politiska skalan och kan därför tänkas vara svåra frågor att isolera. Uppsatsens viktigaste inomvetenskapliga bidrag blir därmed kunskapsutvecklingen av partiers strategiska bemötande av en ny nischad konkurrent och FI är ett särskilt intressant undersökningsobjekt då de, till skillnad från tidigare utforskade partier, är unika i den mening att de för en politik som är viktig att bemöta av samtliga etablerade partier.

Inom den tidigare forskningen, om partiers strategiska bemötande av nyetablerade nischpartier, har man flitigt använt sig av PSO-teorin vilken ligger till grund för följande uppsats. Teorin innebär att man genom partiernas politik och agerande kan urskilja medvetna strategier för att bemöta ett nyetablerat nischparti. Detta genom att välja en *avvisande*, *konvergerande* eller *divergerande politik*.¹¹ PSO-teorin är förhållandevis ny (2005) och är i stor utsträckning mindre forskat på. Uppsatsen bidrar därmed även till att utforska och utveckla PSO-teorin. Vidare bidrar uppsatsen till en insikt i hur samhällsdiskussionen, om feminism och jämställdhet, har utvecklats sedan FI:s genombrott i europavalet 2014.

---

¹¹ Meguid (2005)

2. Syfte och frågeställningar

Syftet med uppsatsen är att, genom att studera svenska riksdagspartiers agerande gentemot Feministiskt initiativ i valrörelsen 2014, bidra till kunskapsutvecklingen om partiers strategiska agerande gentemot nischpartier.

För att uppnå syftet kommer uppsatsens empiri att kartläggas med hjälp av PSO-teorin. Det innebär att partiernas bemötande av FI delas in efter PSO-teorins avvisande, konvergerande och divergerande strategi. Därtill kompletterar jag med en ytterligare strategi vilken jag har valt att kalla status quo-strategin. Följande görs genom två frågeställningar:

1. Vilket utrymme ges feminism och jämställdhet i riksdagspartiernas politik före respektive efter Feministiskt initiativs framgångar i europavalet 2014?
2. Formulerar riksdagspartierna sin politik om feminism och jämställdhet genom status quo eller genom en avvisande, konvergerande eller divergerande strategi?

3. Teoretiska utgångspunkter

Uppsatsens övergripande problemställning handlar om att studera vilka strategier riksdagspartierna använt i bemötande av FI. Till grund för uppsatsens analys av det empiriska materialet ligger därav PSO-teorin vilken är utvecklad av Bonnie Meguid vid University of Rochester.¹² PSO-teorin grundades som en förlängning av Anthony Downs teori. Han menade att det måste finnas en politisk närhet mellan det etablerade partiet och konkurrenten för att ett strategiskt bemötande ska vara relevant. PSO-teorin hävdar dock att etablerade partier har strategier för att bemöta samtliga partier på den politiska skalan. Därför är ideologisk närhet inte ett grundläggande krav¹³.

3.1 PSO-teorin

PSO-teorin förklarar hur etablerade partier strategiskt reagerar och agerar på ett nyetablerat nischparti. Partiernas strategier kan sedan i sin tur förklara ett nischpartis framgångar.¹⁴ Inom teorin utgår man ifrån antagandet om att de etablerade partierna aktivt väljer den mest rationella strategin som skapar bäst förutsättningar för det egna partiets möjlighet att maximera sin styrka, gentemot huvudmotståndaren, till minsta möjliga kostnad. PSO-teorin förutsätter vidare att väljarna röstar på det politiska parti som i största möjliga mån delar deras politiska preferenser.¹⁵ Således kan man med hjälp av PSO-teorin förklara varför och hur ett parti agerar i relation till sin motståndare.¹⁶

När ett nischparti tar sig in på den politiska arenan krävs det, ur PSO-teorins synvinkel, att partiet hävdar position, salience och ownership för att vinna väljarnas stöd. Detta innebär att nischpartiets sakfråga måste anses vara attraktiv (position) och viktig (salience) samt att partiet måste framstå som sakfrågans rättmätiga ägare (ownership). Om ett parti inte uppnår alla tre krav kommer det att kosta nischpartiet betydelsefullt väljarstöd¹⁷ vilket ligger i de etablerade partiernas intressen.

---

¹² Meguid, 2008

¹³ Kiiskinen&Saveljeff,2012:2012:102

¹⁴ Meguid, 2008:24, Kiiskinen & Saveljeff, 2010:24-25

¹⁵ Ibid.

¹⁶ Kiiskinen & Saveljeff, 2010:24

¹⁷ Meguid, 2008:24

För att försöka hindra nischpartiet att uppnå position, salience och ownership behöver de etablerade partierna bemöta nischpartiet med en noga utvald strategi. Inledningsvis måste de etablerade partierna aktivt bestämma huruvida de ska erkänna och reagera på sakfrågan som det nischade partiet introducerar.

Partier som anser det för svårt eller oviktigt att bemöta nischpartiets fråga kan välja att ignorera frågan. Istället för att se partiers ”icke-agerande” som ett misslyckande kan man istället se det som en uttänkt taktik vilket Meguid kallar den *avvisande strategin*. Genom att inte ta ställning i sakfrågan signalerar det etablerade partiet att sakfrågan saknar värde och uppmanar väljare indirekt att behandla frågan som irrelevant. Om väljarna blir övertalade om att sakfrågan saknar relevans kommer de att strunta i att lägga sin röst på nischpartiet och partiet tappar röster.¹⁸

Partier som istället väljer att agera och bemöta frågan signalerar till väljarna att frågan är av betydelse. Detta kan göras genom en *divergerande* eller *konvergerande* politik. Den konvergerande politiken innebär att partiet intar en liknande position, som det nischade partiet, i sakfrågan. Detta gör att partiet ger väljaren ytterligare ett partival inom sakfrågan och försöker på så sätt underminera det nischade partiets ägandeskap i frågan och istället bli den nya rättmätiga ägaren. Enligt Meguid kommer väljarna då att rösta på det etablerade partiet, istället för det nischade partiet, av den enkla anledningen att de har mer erfarenhet av det politiska styret och bättre tillgång till media.¹⁹

Den divergerande strategin innebär att ett etablerat parti väljer att bemöta sakfrågan genom att inta en motsatt position än det nischade partiets ställning i sakfrågan. Denna strategi kommer då att resultera i att det nischade partiet får en starkare position som sakfrågans ägare och kommer troligtvis öka stödet för det nischade partiet. Detta då väljare som delar nischpartiets åsikt kommer att attraheras av partiet eftersom inget etablerat parti delar väljarens åsikt.²⁰ Kanske kan detta verka ologiskt då strategin bidrar till ett ökat stöd för det nischade partiet. I ett flerpartisystem, som det vi har i Sverige, kan det dock vara en användbar strategi för att minska väljarstödet hos en annan politisk motståndare. Detta eftersom den divergerande

---

¹⁸ Ibid:28

¹⁹ Ibid:28-29

²⁰ Meguid,2008:29

strategin ökar det nischade partiets väljarstöd samtidigt som ett annat motståndarparti, som kanske är en större och starkare motståndare, försvagas genom att förlora väljare till det nischade partiet.²¹

Figur 1. Förväntade effekter på nischpartiets väljarstöd när PSO-teorins strategier används

		MEKANISMER			Nischpartiets elektoral stöd
		Position sakfrågan	Sakfrågans betydelse	Sakfrågans ägarskap	
STRATEGIER	Avvisande	Oförändrad	Minskar	Oförändrad	Minskar
	Konvergerande	Konvergerande	Ökar	Överförs till det etablerade partiet	Minskar
	Divergerande	Divergerande	Ökar	Förstärker nischpartiet som ägare av sakfrågan	Ökar

Källa: Meguid, 2008:30

Inom PSO-teorin finns det även en kompletterande strategi. Genom att, i officiella sammanhang, tala nedsättande om det nischade partiet och dess partiledare kan de etablerade partierna *demonisera* partiet och minska det nischpartiets ägandeskap av sakfrågan. Denna strategi används oftast i kombination med den konvergerande strategin och syftet är då att få ta del av nischpartiets rykte som sakfrågans rättmätiga ägare och minska nischpartiets stöd till förmån för det egna partiet.²²

Vidare förklarar PSO-teorin att kombinationen av partiers strategier påverkar nischpartiets framgång. Meguid har utvecklat en modell, vilken visas nedan, för att förklara hur nischpartiet påverkas.²³

²¹ Kiiskinen & Saveljeff, 2010:101-102

²² Kiiskinen & Saveljeff, 2010:114-15, Meguid, 2008:30-31

²³ Meguid, 2008:28

Figur 5. Förväntade effekter på nischpartiets väljarstöd när flera etablerade partier använder olika strategier

PARTI B					
PARTI A	Strategi	Avvisande		Konvergerande	
	Avvisande	Nischpartiet förlorar väljare		Nischpartiet förlorar väljare	Nischpartiet vinner väljare
	Konvergerande	Nischpartiet förlorar väljare		Nischpartiet förlorar väljare	Om KO är starkare än DI förlorar nischpartiet väljare, Om DI är starkare än KO vinner nischpartiet väljare
	Divergerande	Nischpartiet vinner väljare		Om DI är starkare än KO vinner nischpartiet väljare	Nischpartiet vinner väljare

Källa: Meguid, 2008:34

Modellen visar att det sällan är ett enskilt etablerat parti som styr det nischade partiets framgångar. Snarare förklarar den hur etablerade partier kan utnyttja varandras strategier gentemot ett nischat parti till sin fördel. Exempelvis skulle parti A kunna välja en avvisande strategi för att bemöta ett nischat parti. Om parti B då väljer en divergerande strategi innebär det att parti B kan styra påverkanseffekten på det nischade partiet eftersom den divergerande strategin har ett starkare övertag än den avvisande strategin. Utfallet blir då att parti A möter ett starkare nischat parti och deras strategi misslyckas.²⁴ Föreliggande är en viktig del av PSO-teorin men är närmast ointressant för uppsatsens analysdel. Därav kommer endast teorins beskrivande del om etablerade partiers strategier att användas för att uppfylla uppsatsens problemformulering, snarare än att undersöka strategiernas faktiska framgångar.

3.2 Feministiskt initiativ – ett nischparti?

Enligt Meguid finns det tre olika sorters nischpartier vilka är profilerade som gröna, högerextrema eller etnoterritoriella partier. Tillsammans delar dessa nischpartier tre gemensamma karaktärsdrag:²⁵

²⁴ Kiiskinen & Saveljeff, 2010:103-104

²⁵ Meguid, 2008:3-4

- 1) Nischade partier avfärdar den traditionella klassbaserade orienteringen av politiken. Istället för att fokusera på ekonomiska krav, fokuserar de på frågor som står utanför den traditionella konkurrensen mellan partier.
- 2) Nischade partier ställer sig ofta utanför vänster-högerskalan och attraherar väljare från både höger och vänster.
- 3) Även om nischpartiet tar ställning i andra frågor uppfattas partierna av väljare och andra partier som enfrågepartier.

FI är verken ett grönt, högerradikalt eller ett etnoterritoriellt parti men kan trots allt argumenteras vara ett nischparti. Gällande det första kriteriet kan det sägas att FI fokuserar på feminism och jämställdhet vilket traditionellt inte varit konkurrensfrågan mellan de etablerade partierna. Även det tredje kriteriet stämmer väl in på FI då de uppfattas, av många väljare och partier som ett enfrågeparti som endast engagerar sig i feministiska frågor. Detta trots att FI själva tar avstånd från det faktum att de skulle vara ett enfrågeparti.²⁶ Vidare bör det påpekas att FI inte ställt sig utanför vänster-högerskalan men kan däremot påstås, vilket argumenterar för det andra kriteriet, locka väljare från både höger och vänster.²⁷

---

²⁶ Oleskog Tryggvasko, 2014:23

²⁷ Ibid:21

4. Tidigare forskning

Uppsatsen kommer att bidra till den tidigare forskning som gjorts på partiers strategiska bemötande av ett nyetablerat nischparti. Därav är det viktigt att få en överblick av forskningsområdet och redogöra för vilka kunskaper som förnärvarande finns kring partiers strategiska bemötande av nischpartier. I följande kapitel behandlas ett urval av relevant forskning.

4.1 PSO-teorins skapare

Skaparen av PSO-teorin, Meguid, har i sin bok *Party Competition Between Unequals* tillämpat PSO-teorin på nischpartier i de europeiska länderna Frankrike och Storbritannien.²⁸ I Frankrike på Front National och i Storbritannien på British Green Party och Scottish National Party.

I den första delen av hennes avhandling undersöker Meguid Labour Party och Conservatives Party:s strategier gentemot *British Green Partys* framgångar. Partiet, som 1989 överraskade med 14.9%, möttes av konvergerande strategier från de stora etablerade partierna genom att Labour och Conservatives Party började föra en aktiv miljöpolitik i syfte att överta ägarskapet av miljöfrågorna. I enlighet med PSO-teorin, minskade väljarstödet för British Green Party men gav ökad betydelse för de politiska miljöfrågorna.²⁹

I Frankrike slog det högerpopulistiska partiet *Front National* igenom på 1980-talet, enligt Meguid, orsakat av det socialistiska partiet Parti Socialiste anammade divergerande politik. Parti Socialistes divergerande politik höll liv i invandringsdebatten vilket gjorde Front National till den rättmätiga ägaren av invandringsfrågan och ökade deras väljarstöd. Parti Socialistes syfte var att minska väljarstödet för den större partikonkurrenten, Rassemblement poul la république, vilket också lyckades. Till försvar intog Rassemblement poul la république en konvergerande politik för att vinna tillbaka röster. Taktiken misslyckades och i enlighet med PSO-teorin växte Front National sig starkare då den divergerande strategin var starkare än den konvergerande.³⁰

---

²⁸ Meguid, 2008

²⁹ Ibid: 111, 141-142

³⁰ Ibid: 188-190

Slutligen undersöker Meguid *Scottish National Party*. Partiet nådde stora framgångar på 1970-talet vilket, enligt Meguid, berodde på Conservative Partys divergerande strategi. Syftet var att splittra huvudmotståndaren Labour Party vilka svarade med att inta en konvergerande strategi för att vinna ägandeskap i frågan. Effekten av den konvergerande strategin blev dock inte tillräcklig då Scottish National Party vuxit sig alltför starka vilket enligt PSO-teorin berodde på att strategin iscensattes vid fel tillfälle.³¹

4.2 Tidigare svensk forskning

Jenny Kiiskinen och Sigrid Saveljeff gjorde 2010 en undersökning om hur Socialdemokraterna och Moderaterna strategiskt bemött Sverigedemokraterna. Undersökningen gjordes främst genom intervjuer av lokala partirepresentanter för Socialdemokraterna och Moderaterna. Avhandlingen avsåg att samla utsagor från respektive partigrupper i syfte att urskilja generella mönster i partiernas strategiska bemötande av Sverigedemokraterna. Utöver de informanter Kiiskinen och Saveljeff intervjuade kompletterades undersökningen även med mediala utspel och parlamentariska debatter av Socialdemokraterna och Moderaterna samt intervjuer med partirepresentanter från Sverigedemokraterna.³²

Som teoretisk utgångspunkt användes PSO teorin vilken kompletterades med Gunnar Sjöbloms teori om [...] ”hur den strategiska processen utformas och vilka mål partierna strävar efter att uppnå på de olika arenor partier agerar”³³. För att strukturera den empiri som Kiiskinen och Saveljeff samlade in använde de sig av verktyget meningskoncentrering som innebar att de transkriberade intervjumaterialet delades i mindre beståndsdelar. Dessa bearbetade utsagor analyserades och förklarades sedan med hjälp av PSO-teorin.³⁴

Resultatet i Kiiskinens och Saveljeffs avhandling visade att både Socialdemokraterna och Moderaterna aktivt tog debatten med Sverigedemokraterna. Dock med olika strategier. Socialdemokraterna använder sig av en divergerande strategi med komplettering av

---

³¹ Meguid, 2008: 245-246

³² Kiiskinen & Saveljeff, 2010: 79-80

³³ Ibid:25

³⁴ Ibid: 86-87

demoniseringsstrategin som syftat till att minska Sverigedemokraternas trovärdighet.³⁵ Moderaterna använde däremot en konvergerande strategi vilket kompletterades med demoniseringsstrategin.³⁶

Erika Eriksson har i sin kandidatuppsats genomfört liknande forskning som Kiiskinen och Saveljeff.³⁷ I uppsatsen undersöker Erika ” [...] om SD möter ett konsekvent motstånd från etablerade partierna i riksdagsdebatterna gällande invandringsfrågor eller om det finns tendenser till att SD står oemotsagda eller att de etablerade partierna t.o.m. anpassar sig till de frågor SD för fram?”.³⁸ Detta genom att studera riksdagsdebatters protokoll berörande invandrings-, integrations-, flykting-, asyl- och migrationsfrågor från 2006-2011.

Som teoretisk utgångspunkt använde Ericsson sig av Downs bemötandeteori och Meguids PSO-teori vilka också fungerar som uppsatsens analysmodell. För att få fram ett resultat inledde Ericsson med att sortera antalet riksdagsdebatter som berör invandringsfrågan. På de debatter som, av sorteringen visar, berör invandringsfrågan utförde Ericsson en textanalys av riksdagsprotokollen för att kunna identifiera riksdagspartiers idéer och innehåll. Detta för att kunna avgöra vilka strategier riksdagspartierna använts sig av i bemötandet av Sverigedemokraterna.³⁹

Resultatet i Ericssons uppsats visade att Sverigedemokraterna, i riksdagsdebatterna, för det mesta blev oemotsagda. De etablerade partierna tenderade att ändra fokus och debattera om integrationsfrågan snarare än att bemöta Sverigedemokraternas sakfråga, enligt PSO-teorin den avvisande strategin.⁴⁰

Anders Bengtsson har också undersökt hur etablerade partier bemöter en ny partikonkurrent. I hans uppsats *Striden mot piraterna* undersökte Bengtsson hur de svenska riksdagspartierna strategiskt bemött Piratpartiet och hur kombinationen av dessa strategier påverkat Piratpartiets bristande framgångar i riksdagsvalen 2006 och 2010.⁴¹ Som utgångspunkt i uppsatsen använde sig även Bengtsson av Meguids PSO-teori och kunde genom en kvalitativ textanalys

---

³⁵ Ibid:204

³⁶ Ibid:208

³⁷ Ericsson,2012

³⁸ Ibid:5

³⁹ Ibid:6,14-15

⁴⁰ Ericsson:34-35

⁴¹ Bengtsson,2011:2-3

av riksdagspartiernas valmanifest avgöra riksdagspartiernas strategiska bemötande av Piratpartiet. Utefter teorins strategier kategoriserade Bengtsson partiernas ståndpunkter från 2002-2010⁴².

Resultatet i hans undersökning visade att riksdagspartierna i valrörelsen 2006 anammade en avvisande strategi förutom Vänsterpartiet och Miljöpartiet som konvergerade i sin politik. Däremot använde sig riksdagspartierna i valrörelsen 2010, undantaget Kristdemokraterna som divergerat och Socialdemokraterna som intagit en avvisande strategi, av den konvergerande strategin. Bengtsson kunde genom sin undersökning styrka PSO-teorin eftersom riksdagspartiernas strategier hindrat Piratpartiets framgångar i de båda riksdagsvalen 2006 och 2010⁴³.

Sammanfattningsvis är forskningen överens om att etablerade partiers strategier gentemot nischpartier kan urskiljas genom deras politiska skrifter och framträdanden. Vidare är forskningen, i det urval som presenteras, överens om att kombinationen av strategier kan påverka ett nischpartis framgång.

---

⁴² Bengtsson, 2011:6

⁴³ Ibid:19-20

5. Metod

I följande kapitel redogörs uppsatsens metod i avsikt att synliggöra de påverkansfaktorer som styr studiens utfall. Uppsatsens forskningsdesign bygger på en kvalitativ empiriinsamling i form av riksdagspartiernas tal i Almedalen samt Sommartalen 2013-2014. Vidare är uppsatsen främst en innehållsanalys med förklarande ambitioner.

5.1 Val av metod

För att öka förståelsen kring partiers strategiska bemötande av FI har en idékritisk kvalitativ textanalys genomförts på transkriberingar av riksdagspartiernas tal i Almedalen och Sommartalen 2013-2014. Den kvalitativa metoden är relevant till uppsatsen då den ger möjlighet att undersöka fenomen på en djupartad nivå och söka svar på dess innebörd och mening.⁴⁴ Den kvalitativa textanalysen kan användas för att systematisera eller kritiskt granska aktuella texter.⁴⁵ Fördelen med metoden är att forskaren, genom en noggrann läsning av det empiriska materialet, kan fånga centrala delar av texten som inte är detsamma som summan av texten.⁴⁶

Till uppsatsen är den systematiserande metoden väsentlig då uppsatsen avser klargöra tankestrukturer i riksdagspartiernas tal snarare än att kritiskt granska riksdagspartiernas politiska ställningstaganden. Detta görs genom en klassificerande analys vilken åsyftar kategorisera riksdagspartiernas uttalanden under lämpliga rubriker hämtade från PSO-teorin.⁴⁷ Efter att empirin har kategoriserats är det forskarens uppgift att hitta mönster som kan förklara och beskriva fenomenet.

Uppsatsen fungerar som teori- och begreppsutvecklande⁴⁸ då PSO-teorins strategier används för att kartlägga riksdagspartiernas strategiska bemötande av FI. PSO-strategin kompletterades av en modifierad divergerande strategi samt den förslagna strategin status-quo. Min motivering till den modifierade divergerande strategin och den kompletterande status-quo strategin grundar sig i uppsatsens förväntade resultat vilka argumenteras i metoden.

---

⁴⁴ Widerberg, 2002:15

⁴⁵ Esaiasson, m.fl. 2012:210-212

⁴⁶ Ibid.

⁴⁷ Ibid.

⁴⁸ Ibid.

En alternativ forskningsdesign till uppsatsen skulle kunna vara kvalitativa djupintervjuer med partirepresentanter, liknande Kiiskinens och Saveljeffs metod.⁴⁹ Fördelen med en sådan forskningsdesign är att man får direkta svar, av partirepresentanterna, om hur partierna gått tillväga för att möta FI. Nackdelen med designen är dock att den utgår ifrån antagande om att riksdagspartierna har diskuterat vilken strategi de ska använda gentemot FI och att alla partimedlemmar är fullt medvetna om strategiernas innehåll. Metoden innebär alltså en fara för att partimedlemmarna spekulerar kring använd strategi vilket påverkar uppsatsens validitet.

5.2 Urval av material och tillvägagångssätt

Urvalet av uppsatsens empiri består av gjorda transkriberingar på riksdagspartiernas tal i Almedalen och deras Sommartal 2013-2014. Dessa finns att lyssna till på partiernas hemsidor eller på Youtube. Materialet är relevant till uppsatsens syfte och frågeställningar då talen bäst representerar den politik som partierna vill förmedla till sina väljare. Talen i Almedalen och Sommartalen är de tal partierna själva är ägare av och bestämmer alltså, till skillnad från debatter och liknande, själva vad de vill förmedla till sina väljare. Ett alternativt eller kompletterande material till uppsatsen skulle även kunna vara partiernas valmanifest vilka innehåller, precis som undersökta tal, strategiska skrivelser om vilken politik partierna går till val på. Med hänvisning till uppsatsens begränsade tidsaspekt samt syfte och frågeställningar underbyggs emellertid valet av material.

Materialets valda period motiveras genom FI:s framgångar i europavalet 2014. Innan dess kan det hävdas att FI inte var något betydande hot för de etablerade partierna vilket också argumenterar för att de etablerade partierna, innan 2014, inte haft någon strategi gentemot FI. Därav är en jämförelse av talen 2013 och 2014 tillräckligt för att urskilja ett partis strategi.

En möjlig fara med att endast se till partiernas tal i Almedalen och Sommartalen kan vara att delar av partiernas feministiska- och jämställdhetspolitik, missas. Detta skulle kunna återfinnas i partiprogram och valmanifest. Dock påverkar detta inte uppsatsens resultat då fokus ligger på tidsperioden 2013-2014.

---

⁴⁹ Kiiskinen & Saveljeff, 2012:70

5.3 Analysverktyg

För att uppfylla uppsatsens syfte och frågeställningar transkriberade jag riksdagspartiernas tal i Almedalen och Sommartalet 2013-2014 och lyfte därefter ut de områden som berörde feminism och jämställdhet. För att kunna analysera riksdagspartiernas tal och urskilja strategier utformade jag ett analysverktyg utifrån förväntat resultat, tidigare forskning och PSO-teorin. Analysverktyget fungerade som ett raster då partiernas uttalanden om feminism och jämställdhet kategoriserades utefter PSO-teorins avvisande-, konvergerande-, divergerande strategi och den kompletterande status-quo strategin. Verktöget användes enskilt för Almedalstalet och Sommartalet 2014 och ger en utömmande beskrivning om hur FI:s existens påverkar de etablerade partierna och hur dessa strategiskt valt att bemöta FI. Nedan följer en beskrivning av de kriterier jag utgått från, för att kunna dra slutsatser om vilka strategier de etablerade partierna intagit i bemötandet av FI, i analysverktyget (Se bilaga för analysverktyg).

5.3.1 Avvisande strategi

Den avvisande strategin går, som tidigare nämnts, ut på att ett etablerat parti ignorerar frågan som ett nischparti fört in. I denna uppsats skulle detta innebära att ett riksdagsparti väljer att utesluta feminism och jämställdhet i talen eller genom att inte ta ett tydligt ställningstagande.⁵⁰

Enligt PSO-teorin kan ett parti inte fritt välja vilken strategi de ska inta då de alltid måste ta hänsyn till den politiska position som partiet haft innan nischpartiets tillkomst. Alltså, bör inte ett parti gå emot sin tidigare ståndpunkt då det skapar låg trovärdighet hos väljarna.⁵¹ Därav kan ett tecken på en avvisande strategi också vara att partiet 2013 fört en likartad politik som FI men väljer i 2014-års tal att ge feminism och jämställdhet avsevärt mycket mindre utrymme än i talet 2013. Partiet behåller genom detta sin tidigare ståndpunkt men signalerar till väljarna att politikområdet inte är det avgörande.

5.3.2 Status-quo strategi

---

⁵⁰ Meguid,2008:28, Bengtsson,2011:24

⁵¹ Meguid,2008:35

Med FI som undersökningsobjekt uppdagas ett dilemma som inte kan redas ut med hjälp av PSO-teorin. I uppsatsen förväntas partier möjligen ha tagit ställning till feminism och jämställdhet före FI:s inträde på den politiska arenan och därefter kvarhållit samma politik i samma mängd. I den tidigare forskningen, då etablerade partier redan tagit ställning i ett nischpartis sakfråga, har berört parti efter nischpartiets inträde antingen ökat eller minskat utrymmet för sakfrågan. Det blir därmed en svårighet till vilken kategori sådana uttalanden ska placeras.

Möjligheten att placera ett sådant parti under konvergerande strategi utesluts då det inte kan påstås vara ett närmande av nischpartiets sakfråga om partiet tagit ställning redan innan nischpartiets inträde på den politiska arenan och i samma mängd efter.

Med hänsyn till detta utformade jag en kompletterande strategi, status-quo, som utgör de partier som tagit ställning inom feminism och jämställdhet innan FI:s inträde på den politiska arenan och därefter inte påverkats av deras existens. Viktigt att poängtera är skiljelinjen mellan status-quo och den avvisande strategin. Ett etablerat parti som uteslutit feminism och jämställdhet, i sina tal, före och efter FI:s inträde blir ett fall av den avvisande strategin snarare än status-quo. Trots att berört parti, under dessa förhållanden, inte gjort någon förändring är detta ett tecken på en avvisande strategi.⁵²

5.3.3 Konvergerande strategi

Den konvergerande strategin innebär att ett etablerat parti intar liknande ställningstagande i sakfrågan som FI, vilket betyder att partiet ger medhåll till det politikområde FI infört. Detta kan ges tillkänna genom att ett etablerat parti uppmärksammar feminism- och/eller jämställdhetsproblematiken samt ger medhåll till den politik FI vill genomföra. Vidare kan ett parti välja att ta avstånd från eller utesluta den feministiska termen men trots det föra en jämställdhetspolitik i linje med FI. Detta räknas till den konvergerande strategin då det, i denna uppsats, inte görs någon skillnad mellan jämställdhet och feminism. Orsaken grundar sig i möjligheten att termen kan anses avskräckande för vissa partier trots att de för likartad politik som FI.

---

⁵² Ibid:24

Ett ytterligare tecken på en konvergerande strategi är om det etablerade partiet försöker vinna ägandeskap av sakfrågan (ownership).⁵³ Då skulle ett riksdagsparti alltså försöka övertala väljarna om att berört parti är det mest feministiska partiet med bäst jämställdhetspolitik för att nå dit.

Ett etablerat parti kan potentiellt, i tidigare tal, ha angett en likartad politik som FI. Om så är fallet kan en konvergerande strategi innebära att det etablerade partiet tidigare fört en likartad feministisk- och jämställdhetspolitik som FI men väljer att ge politikområdet avsevärt mycket större utrymme i sina tal. Om utrymmet ökar eller minskar avgörs med hjälp av analysverktyget. Genom att öka utrymmet för feminism och jämställdhet markerar det etablerade partiet, till väljarna, att sakfrågan är viktig. Detta bör inte förväxlas med status-quo strategin som innebär att det etablerade partiet uttalat, i sina tidigare tal, en likartad politik som FI och fortsätter att göra det i samma mängd efter FI:s framgångar.

5.3.4 Modifierad divergerande strategi

Den divergerande strategin innebär, enligt PSO-teorin, att ett etablerat parti bemöter nischpartiets sakfråga genom att inta en motsatt position än det nischade partiets.⁵⁴ En motsatt position skulle då kunna innebära att ett etablerat parti anser att jämställdheten inte är en samhällelig problematik samt att feminism kan uteslutas i politiken.

Genom FI:s unika drag har jag uppmärksammat problem inom den divergerande strategin. Sannolikheten att ett etablerat parti skulle framföra en politik där jämställdheten inte anses vara ett problem är liten men desto större är sannolikheten att ett etablerat parti lyfter jämställdhetsproblematiken men tar avstånd från den feministiska termen. Antingen genom att aktivt ta avstånd från termen eller genom att utesluta den. Lika stor är även möjligheten att ett etablerat parti medger att feminism- och/eller jämställdhetsproblematiken måste förbättras men genom en motsatt politik än den FI föreslår. I vilken strategi bör då sådana uttalanden placeras? Inom den tidigare forskningen har man, i den mån jag vet, inte stött på liknande problematik.. Hur nämnda uttalanden bör placeras blir därmed upp till mig.

---

⁵³ Meguid,2008:28

⁵⁴ Ibid:29

Den modifierade divergerande strategin, i denna uppsats, utgår därför ifrån att ett riksdagsparti uppmärksammar feminism- och/eller jämställdhetsfrågan men vill genomföra en förbättring med en motsatt politik. Möjligen skulle detta kunna räknas till den konvergerande strategin då det berörda riksdagspartiet delar FI:s åsikt om att feminismen och jämställdheten måste förändras till det bättre. Dock överväger olikheterna i partiernas politik, för att nå målet om ökad jämställdhet, partiernas likartade åsikt om förändring. Vidare är ett avståndstagande eller uteslutande av termen feminism ett tecken på en divergerande strategi. Observera dock att avståndstagandet av termen måste styrkas med den politik det etablerade partiet framför för att det ska räknas till den divergerande strategin. Detta eftersom det i uppsatsen inte görs någon skillnad mellan jämställdhet och feminism.

Slutligen vill jag uppmärksamma de fall då de etablerade partierna visar tecken på flera strategier inom samma tal. Talet slutgiltiga strategi bestäms då utifrån den strategi som är dominerande i talet vilket blir synligt i använt analysverktyg.

5.4 Metodens tillförlitlighet

Uppsatsens resultat och slutsatser kan inte ses som representativ för riksdagspartiernas politik utan kan endast representera de tal som i uppsatsen har undersökts. Utifrån detta blir det svårt att tala om en empiriskt generaliserande undersökning. Dock kan en analytisk generalisering göras utifrån PSO-teorin. Jag är medveten om att uppsatsens tillförlitlighet komprimeras på grund av uppsatsens begränsade generaliserbarhet då talen i Almedalen och Sommartalen inte kan tala för partiernas övergripande strategier. Jag vill dock hävda, med hänvisning till uppsatsens tidsbegränsning och dess syfte, att vald metod är mest lämplig för möjlighet till slutsatsdragning.

För att upprätthålla uppsatsens tillförlitlighet bör läsaren erbjudas möjlighet till inblick i de val och tolkningar som uppsatsen innehåller. Detta genom ett konstant motiverande och redogörande för undersökningens tillvägagångssätt⁵⁵ samt diskussion av termer om reliabilitet och validitet. Reliabiliteten används oftast för att säkerställa undersökningar av en kvantitativ karaktär men går ändå att diskuteras. Detta eftersom reliabiliteten syftar till att säkerställa

---

⁵⁵ Wideberg, 2002:18

att systematiska fel inte uppstår. Validiten innebär att forskaren mäter det den säger sig mäta.⁵⁶

Uppsatsens validitet handlar om att säkerställa huruvida strategier kan avgöras genom partiernas tal i Almedalen och Sommartalen. Som tidigare nämnts kan inte uppsatsens resultat representera ett partis totala strategi gentemot FI. Däremot kan talens strategier avgöras, på ett säkert sätt, genom det utvecklade analysverktyget, särskilt om det visar på förändring i partiernas tal.

En viktig aspekt att nämna, vilket påverkar uppsatsens validitet, är Göran Hägglunds icke-existerande Sommartal 2013. Kristdemokraterna framför endast sommartal under valår vilket innebär att det inte finns ett sommartal från 2013 att jämföra med. Istället har jag tittat på Partiledardebatten från 2013, för att styrka validiteten, vilken använts som jämförelsepunkt tillsammans med talet i Almedalen 2013. Partiledardebatten kan endast styrka de uttalande Kristdemokraterna gjort i Almedalen och säger ingenting om ökat eller minskat utrymme för den feministiska- och jämställdhetsdebatten. Detta på grund av att programledarna och svt:s produktionsbolag fördelar ordet mellan partierna och bestämmer hur mycket utrymme som ska ges till vilken fråga.

Avsaknaden av systematiska fel, reliabiliteten, är svårare att mäta. Forskarens egna erfarenheter kan påverka analysmaterialet, genom exempelvis missuppfattningar, utan att själv vara medveten om det. I detta fall kan mina egna politiska åsikter färga mitt sätt att tolka och lyssna till partiernas uttalanden. För att undvika detta krävs det att jag som författare är objektiv och transparent vilket kan göras utifrån utvecklat analysverktyg.

---

⁵⁶ Esaisson mfl. 2012:58

6. Resultat och analytisk diskussion

I följande kapitel presenteras centrala delar, för slutsatsdragning, av riksdagspartiernas uttalanden, i Almedalen och Sommartalen 2013 och 2014. Riksdagspartierna presenteras i storleksordning och för varje parti delas talen upp under rubrikerna *Före Feministiskt initiativs inträde* och *Efter feministiskt initiativs inträde*. Därunder presenteras inledningsvis representerande citat för talet i Almedalen och Sommartalen 2013 vilka diskuteras i direkt anslutning. Därefter presenteras centrala citat från Almedalen och Sommartalen 2014 vilka diskuteras och ger indicier på vilka strategier partierna använt sig av i sina tal. Slutligen presenteras partiets strategi och i de fall talen intar olika strategier nämns det. Citaten presenteras i den följd partiledaren anger dem.

6.1 Socialdemokraterna

Före Feministiskt initiativs inträde

Regeringen har på sistone försökt putsa sin jämställdhetsfasad. Men vänner, Sverige behöver inte feministisk PR – vi behöver feministisk politik (Löfven, Almedalen 2013).

Sverige behöver en feministisk agenda. För arbetslivet. Med ett stopp för delade turer, ofrivillig deltid, och den lönesättning som i snitt tar 3,6 miljoner kronor från en kvinna under hennes arbetsliv. För familjelivet. Med en bättre förskola, ett slopat vårdnadsbidrag, och med avgörande steg för ett mer jämställt uttag av privilegiet att vara med sina barn. För näringslivet. Om det så behövs lagstiftning för att män inte ska kvoterats in framför kompetenta kvinnor (Löfven, Almedalen 2013).

Ovanstående är representerande citat ur Stefan Löfvens tal i Almedalen 2013. I hans tal ges feminismen och jämställdhet ett tydligt utrymme och Löfven framför en tydlig politik om vikten av jämställdhet och feminism i samhället.

Socialdemokraterna anser att den feministiska- och jämställdhetsproblematik som finns i samhället kan bekämpas genom en socialdemokratisk feministisk regering vilka exempelvis vill lagstadga kvotering av kvinnor i näringslivet. Dessutom anser Socialdemokraterna att skolan är en bra start för ett jämlikt samhälle varför det måste satsas på skolan. Han talar alltså i liknande termer som Fi innan deras genombrott i europavalet 2014.

Så låt mig slutligen be om detta. Lyssna inte på de ledare som låtsas som om samhällsutvecklingen inte går att påverka. Som ser på ojämställdheten mellan kvinnor och män, på klimatförändringarna, på det växande hatet i samhället, och sedan rycker på axlarna. (Löfven, Sommartalet 2013)

I Löfvens sommartal 2013 är utrymmet för feminism och jämställdhet mindre än i Almedalstalet samma år. Det enskilt uppenbara är hans avslutande kommentar om dåtidens sittande regering, Alliansen, vilka han menar betraktar ojämställdheten som finns i samhället utan att agera. Löfvens kommentar kan även tolkas som ett ställningstagande i att Socialdemokraterna till skillnad från Alliansen kommer att agera för en förändring i det icke-jämställda samhället. Anmärkningsvärt är även avsaknaden av den feministiska termen.

Efter feministiskt initiativs inträde

Men det är detta vårt eget samhälle utsätter kvinnor för. Här finns en stor uppgift för den feministiska regering vi ska bilda. (Löfven, 2014, Almedalen)

Därför behöver Sverige en jämställdhetsreform för hela arbetslivet. Som gör heltid till norm, även i kvinnodominerade yrken. Som avvecklar SMS-anställningar, delade turer och staplandet av visstidsanställningar. Som stoppar bortkvoteringen av kompetenta kvinnor i näringslivet, skapar ett jämställt uttag av föräldraförsäkringen, och formar en världsledande arbetsmiljö. (Löfven, 2014, Almedalen)

I de ovanstående representerande citaten ur Löfvens tal i Almedalen 2014 står det klart att Socialdemokraterna kvarhåller sin feministiska- och jämställdhetspolitik efter FI:s genombrott 2014. Partiet uttalar likartade ställningstaganden som 2013 och ger politikområdet ungefär samma utrymme som i fjolårets Almedalstal. I talet markerar även Löfven att Socialdemokraterna ska bilda en feministisk regering.

Och tänk er bara hur många unga kvinnor som gått här på kvällarna längs Vasaparken, med nycklarna mellan fingrarna, ett vapen till skydd mot det våld som är ständigt hotande. När man försöker förstå hur en ung kvinna känner i sådana stunder, hur kan du inte vilja göra allt i din makt, för att stoppa trakasserierna, näthatet och våldet mot kvinnor, för att montera ned hela den förbannade könsmaktsordningen, för att säkra lika rätt, lika möjligheter, lika lön, lika människovärde! (Löfven, 2014, Almedalen)

Fredrik Reinfeldt säger: Jag är inte feminist, jag är moderat. Men ska Sverige hålla ihop krävs en regering som inte är moderat, utan socialdemokratisk och därmed feministisk. (Löfven, Sommartalet 2014)

I Sommartalet 2014 ger Löfven, precis som i fjolårets sommartal, mindre utrymme till jämställdheten och feminismen än i Almedalstalet. Ovanstående citat är representerande för det politiska ställningstagande som Socialdemokraterna presenterar i sitt tal. De uttrycker tydligt att en förändring, angående kvinnors utsatthet i samhället, måste till men däremot uttrycks inte hur detta ska göras. I talet markerar Löfven även att en socialdemokratisk regering är en feministisk regering.

Socialdemokraternas strategi

Sammantaget talar Socialdemokraterna 2014, precis som i talen 2013, mer om feminism och jämställdhet i Almedalen och mindre i Sommartalet. I 2014-års tal uttrycker Löfven samma politiska ställningstaganden och lösningar på den jämställdhetsproblematik som Socialdemokraterna gjorde under 2013. I enlighet med uppsatsens teori ger Socialdemokraterna därmed uttryck för den kompletterande strategin status-quo vilket innebär att partiet tagit ställning i frågor om feminism och jämställdhet, i samma mängd, före respektive efter FI:s inträde på den politiska arenan.

6.2 Moderaterna

Före Feministiskt initiativs inträde

I Fredrik Reinfeldts tal i Almedalen 2013 fanns det en uppenbar avsaknad av feminism och jämställdhet. I talet har Moderaterna valt att helt utesluta uttalanden om hur de positionerar sig angående feminism och jämställdhet.

Vi har levt i decennier med ett politiskt system som har haft höga jämställdhets- och välfärdsambitioner. Det har ofta letts av våra politiska motståndare men de har haft starkt folkligt stöd. De har på det sättet byggt ut ett välfärdssamhälle som många i Sverige uppskattar och tycker om. Vi har inte begärt mandat för att riva pusslet eller ta bort bitar. Vi har begärt mandat för att bygga ut det och bygga till det (Reinfeldt, Sommartalet 2013).

I Moderaternas sommartal 2013 uppmärksammar Reinfeldt väljarna på de röda partiernas historiska arbete med jämställdhet. Reinfeldt markerar att jämställdheten är viktig och försäkrar väljarna att han ska fortstätta utveckla arbetet genom en moderat politik. Ett uttalande han gör innan FI:s genombrott 2014. Citatet är det enda utrymme som ges jämställdheten i Moderaternas Sommartal 2013.

Efter feministiskt initiativs inträde

Avsaknaden av feminism och jämställdhet är lika uppenbar i 2014-års tal, som i 2013-års tal, i Almedalen. Intresseväckande är dock Reinfeldts humoristiska anspelning, i Almedalstalet 2014, på Gudrun Schymans mediauppbåd fyra år tidigare:

Nu säger han snart offentliga finanser. Nu orkar jag snart inte mer. Hur kan han vara såhär? Har något gått sönder? Kan han inte någonsin göra något spännande. Han kan väl i alla fall elda upp en 50-lapp (Reinfeldt, Almedalen 2014).

Reinfeldt syftar alltså på när Gudrun Schyman eldade upp 100 000kr, i Almedalen 2010, för att uppmärksamma löneskillnaderna mellan män och kvinnor och för att uppmärksamma FI:s vilja att införa en jämställdhetsfond för att finansiera höjda löner i kvinnodominerande yrken.⁵⁷ Reinfeldts kommentar är en demoniserande taktik, vilket enligt PSO-teorin innebär att tala nedsättande om nischpartiet. Detta kan tolkas som en verifikation på FI som ett växande politiskt hot och kan tänkas vara en medveten kommentar till väljarna för att visa att Moderaterna är medvetna om FI:s existens.

Ska jag försöka gå ner i arbetstid mitt i livet när barnen kommer för dem som har den lyckan. Ska jag fortsätta lite längre upp i åren. Allt handlar om drivkrafter. Det gäller hela samhället men det gäller särskilt tydligt för kvinnor. Och det beror på att det vi kalla omsorgsstrycket inte är jämt fördelat (Reinfeldt, Sommartalet 2014).

Så delar vi vårt svenska samhälle där vi har en halv miljon fler män som jobbar heltid än kvinnor. Och där kanske det viktigaste arbetskraftsreceptet och kunskande vi har i svenska samhället är kvinnor som själv valt att gå ner i deltid. Därför spelar drivkrafter roll. Drivkrafter måste framförallt uppmuntra dem som jobbar deltid att gå upp mot heltid och det är nästan uteslutande kvinnor i det svenska samhället. Därför har vi riktat in våra skattelättnader och våra reformer just för att öka drivkraften för den som tjänar mindre snarare än den som tjänar mer. Och vi ser att det ger resultat. Vi har nu för första gången över 50% av dem kvinnor som arbetar i Sverige som också jobbar heltid. En mycket viktig framgång i Alliansen Sverige (Reinfeldt, Sommartalet 2014).

Utdragen ur Moderaternas Sommartal 2014 sägs i samband med en längre berättelse om barnet Max och hans föräldrar. Berättelsen illustrerar samhällets ojämna omsorgsfördelning mellan män och kvinnor. Tillsammans med berättelsen och ovanstående citat har Moderaterna ökat utrymmet för jämställdhet avsevärt, i sommartalet 2014, sedan FI:s inträde på den politiska arenan. För att lösa den ojämställdhet som finns i samhället vill Moderaterna använda sig av skattelättnader. Något som kan tolkas vara motsatsen till FI:s politiska lösningar. Den feministiska termen nämns inte i talet.

Moderaternas strategi

Att Moderaterna och Reinfeldt väljer att utesluta frågor om feminism och jämställdhet i Almedalen efter FI:s frammarsch på den politiska arenan, är enligt PSO-teorin en avvisande strategi.

---

⁵⁷ Olsson, hämtad: 2014-12-18

Emellertid ökar Moderaterna utrymmet för jämställdhet avsevärt i sommartalet 2014 gentemot talen 2013. Detta genom att tala om den jämställdhetsproblematik som finns i samhället vilket Reinfeldt föreslår ska lösas med skattelättnader. I och med detta skapas det svårigheter i avgörandet om sommartalet 2014 intar en konvergerande eller divergerande strategi. Konvergerande är talet då Reinfeldt ökat utrymmet för jämställdhet och om den problematik som finns i samhället. Divergerande är talat då Reinfeldt utesluter den feministiska termen och föreslår skattelättnader som kan tänkas vara motsatsen till FI:s politiska lösningar. Avgörande för Moderaternas Sommartal 2014 blir därmed den strategi som dominerat i talet vilket tydligt är den konvergerande strategin eftersom Reinfeldt övervägande talar om den jämställdhetsproblematik som finns i samhället

Sammanfattningsvis uteslöt Moderaterna feminism och jämställdhet i talen 2013 samt i Almedalen 2014. I Sommartalet 2014 konvergerande de dock och ökade utrymmet avsevärt. Det totala ökade talutrymmet för jämställdhet visar på en konvergerande strategi, då de tidigare inte berört jämställdhet alls, trots avvisande strategi i Almedalen-14.

6.3 Sverigedemokraterna

Före Feministiskt initiativs inträde

Dem, precis som vi, tycker att jämställdhetsdebatten ofta går ut på att problematisera mäns och kvinnors olika livsval istället för att underlätta för både män och kvinnor oavsett vilka livsval vi gör. Dem precis som vi inte förstår varför det är så fel att man själv ska ha möjlighet att avgöra hur föräldradagarna ska fördelas. Dem kan inte förstå varför familjer som gör ett i andras ögon felaktigt beslut ska bestraffas. Det finns många, precis som vi, är Sverigevänner i hjärtat (Åkesson, Almedalen 2013).

Jämställdhetsdebatten, idag, handlar mer om radikalfeministiskt tuggande än om att faktiskt hjälpa kvinnor i deras vardag (Åkesson, Almedalen 2013).

Ovanstående citat är utdrag ur Jimmy Åkessons tal i Almedalen 2013 och ger en bild av de uttalanden Åkesson gjorde om jämställdheten. I talet ges jämställdheten ett stort utrymme och upptar en stor del av det totala talet. Framträdande är Åkessons diskussion om den felinriktade jämställdhetsdebatten och menar att man istället för att problematisera mäns och kvinnors livsval bör föra en politik som underlättar de faktiska livsval som görs. Vidare uttrycker han också ett tydligt motstånd till feminismen.

Det märks genom att kulturradikalismens treenighet, ni vet det här: feminismen, queer-teorin och den heliga mångkulturalismen. I allt högre grad har kommit att ersätta den traditionella kristna treenigheten. I dagens kyrka talas det allt mindre om familjevärderingar, traditioner och andlig vägledning. Däremot har kyrkan börjat hålla sig med anställda genushandläggare. Man arrangerar seminarier med så kallad queerteologisk inriktning där man diskuterar huruvida Gud är pervers. Och tycker man att det är för allvarligt kan man alltid åka till svenska kyrkans evenemang i Malmö och höra Magnus Betnér roasta Gud (Åkesson, Sommartalen 2013).

I sommartalet 2013 ges inte feminism och jämställdhet särskilt stort utrymme då Åkesson inte talar om hur Sverigedemokraterna positionerar sig gällande jämställdhet och feminism. Däremot talar han om den inriktning kyrkan tagit gentemot feminism och genus. Med följande menar han att feminism och genus tagit bort fokus från de traditionella kristna traditionerna, familjevärderingarna och den andliga vägledningen.

Efter feministiskt initiativs inträde

I Sverigedemokraternas tal i Almedalen 2014 görs inga uttalanden om jämställdhet eller om feminism men däremot säger Åkesson i en avslutande kommentar:

Jag önskar att dem övriga kunde vara lika tydliga, jag önskar att Gudrun Schyman kunde vara lika tydlig, jag önskar att Stefan Löfven kunde vara lika tydlig, jag önskar att Jonas Sjöstedt kunde vara lika tydlig, i ord så väl som i handling.

Genom att nämna Schyman, som är en av FI:s talespersoner, i en nedlåtande kommentar ger Sverigedemokraterna uttryck för en, möjligen vag, demoniserande taktik.

Den senaste tiden så har ju feminismdebatten gått het i Sverige. Bland dem andra partierna så tävlar man med, med om att vara mest feministisk och så vidare. Jag är inte feminist. Jag är inte feminist, jag är Sverigedemokrat, jag är socialkonservativ och jag är nationalist. Jag är inte feminist. Men jag tror väldigt starkt på jämställdhet (Åkesson, Sommartalen 2014).

Jag tror att politiken kan göra väldigt mycket mer för ökad jämställdhet i samhället. Men då handlar det inte om dessa ständigt återkommande symbolfrågor med kvotering till bolagstyrelser eller att politiker ska lägga sig i hur små barn leker på dagis. Eller hur familjerna väljer att fördela föräldraförsäkring och liknande. Utan det handlar om sådana frågor som faktiskt betyder någonting för verkliga människor i vardagen (Åkesson, Sommartalen 2014).

Det handlar om stärkt underhållsstöd, stärkt bostadsbidrag för ensamstående föräldrar. Det handlar om ökad tillgänglighet i barnomsorgen inte minst. Det handlar om att satsa mer på forskning om kvinnors hälsa. Det handlar om en avkvoterad föräldraförsäkring så familjerna får större valfrihet. Det handlar om förbättrad arbetsmiljö i offentlig sektor. Ökade möjligheter till heltid, ökade möjligheter till deltid (Åkesson, Sommartalen 2014).

I Sverigedemokraternas sommartal 2014 ges feminism och jämställdhet ett stort utrymme, dock inte lika stort som i Almedalen 2013. Åkesson positionerar sig inom politikområdet genom att aktivt ta avstånd från den feministiska termen men påpekar dock att man genom politiken kan förbättra jämställdheten. Detta vill Sverigedemokraterna göra genom bland annat stärkt underhållstöd för ensamstående föräldrar, stärkt våldtäktslagstiftning, ökad tillgänglighet i barnomsorgen och ökad möjlighet till deltid och heltid etc. De uttrycker även tydligt att de är för en avkvoterad föräldraförsäkring och emot kvotering i bolagsstyrelser.

Sverigedemokraternas strategi

Genom att Sverigedemokraterna valt att inte tala om feminism och jämställdhet i Almedalen 2014 ger partiet en indikation på den avvisande strategin. Dock uppdagas en intressant splittring mellan den divergerande och konvergerande strategin inom sommartalet 2014. Divergerande är sommartalet då Åkesson aktivt tar avstånd från den feministiska termen och de symbolfrågor som feminismen, enligt honom, innebär. Dock tyder Sverigedemokraternas vilja att förbättra jämställdhetsproblematiken genom politiska lösningar, vilket är FI:s grundtanke, på en konvergerande strategi. Dessa politiska lösningar, förutom avkvoterad föräldraförsäkring och kvotering till bolagsstyrelser, är lösningar som även FI stöttar och framför i sin politik. Vidare belyser detta att Åkessons avståndstagande av feminismen inte stöts av den politik han framför vilket resulterar i att Sverigedemokraternas sommartal 2014 intagit en konvergerande strategi.

Sammantaget gav Sverigedemokraterna liknande utrymme för feminism och jämställdhet 2013 och 2014. Vidare höll de fast vid avståndstagandet av feminismen och sina ställningstaganden om kvotering av föräldraförsäkring och bolagsstyrelser. Dock utvecklade Åkesson Sverigedemokraternas ståndpunkt genom att föreslå flera politiska argument i linje med FI. Detta resulterar i att Sverigedemokraterna intagit en konvergerande strategi.

6.4 Miljöpartiet

Före Feministiskt initiativs inträde

En ny arbetslinje handlar också om jämställdhet. Vi ser hur de oförklarade löneskillnaderna mellan kvinnor och män ökar, hur kvinnors kompetens nedvärderas i börsbolagens styrelser och hur kvinnor som sliter i äldreomsorgen får allt hårdare arbetsvillkor (Fridolin, Almedalen 2013).

I sitt Almedalstal 2013 talar Gustav Fridolin om de ökade löneskillnader mellan män och kvinnor. Vidare talar han om den ojämna fördelningen i bolagsstyrelserna och hur kvinnor slits ut inom ett av de kvinnodominerade yrkena. Vid ett senare tillfälle fortsätter han även tala om kvinnors hårda arbete inom äldreomsorgen och att detta är ojämställt i jämförelse med männens förkortade arbetsdagar i den industriella sektorn. Utifrån detta ger Miljöpartiet ett litet utrymme till jämställdheten i deras tal i Almedalen då ovanstående citat är det utrymme som ges till jämställdhet. Dessutom används inte den feministiska termen.

Också i vår eget samhälle måste vi slå vakt om mänskliga rättigheter; det är varje kvinnas rätt att själv välja att klä sig och inte bli trakasserad oavsett om man väljer sjal eller inte (Romson, Sommartalet 2013).

I Åsa Romsons Sommartal 2013 ges jämställdheten, liknande talet i Almedalen 2013, ett litet utrymme. Citatet ovan är det enda uttalande som görs om jämställdhet och poängterar att det är en mänsklig rättighet för kvinnan att klä sig hur hon vill och slippa trakasserier. Den feministiska termen används inte i talet.

Efter feministiskt initiativs inträde

Om detta ska jag tala ikväll. Om normer, om makt och varför de frågor och perspektiv som vuxna män tycker är viktiga blir 'stora och tunga' medan det som unga och tjejer tycker anses som "små och lätta" (Romson, Almedalen 2014).

Vad är det som säger att mannen som sitter ensam i sin stadsjeep ska prioriteras högre än kvinnan som tar tunnelbanan in till jobben varje dag? Vad är det som säger att mannen som flyger på affärsresa måste få en egen flygplats mitt inne i centrala Stockholm medan den kvinnliga studenten inte har någonstans att bo? Och vad är det som säger att den svenske mannens rätt att äta kött varje dag går före den sudanesiske kvinnans rätt att slippa klimatkatastrofer som förstör hennes skörd? (Romson, Almedalen 2014).

Feminism och solidaritet är delar av den gröna politiken. (Romson, Almedalen 2014).

Citaten är ett utdrag av det avsevärt ökade utrymmet som feminism och jämställdhet ges i sommartalet 2014, gentemot talen 2013. I det första citatet, vilket Romson inleder med, poängterar hon att talet ska handla om normer, maktskillnader och varför kvinnor och mäns ord väger olika tungt. Utlåtandet stämmer då stora delar av Miljöpartiets tal i Almedalen 2014 utgörs av jämställdhet och feminism. Bland annat talar Miljöpartiet om hur kvinnor ständigt utsätts för normativa könsstereotyper, den vaga våldtäktslagstiftningen och att unga tjejer är överrepresenterade bland de som mår dåligt.

Vidare stämplar Romson männen som miljöförstörare och kvinnan som miljöns offer vilket både för fram Miljöpartiets centrala miljöpolitik och indikerar ett närmande till FI. Detta syns även tydligt i sista citatet då Romson uttrycker att feminismen är en del av Miljöpartiets politik.

Vi pratade om den feministiska rapkollektivet Femtastic och deras kampanj fatta som just nu är på väg att förändra och förbättra svensk våldtäktslagstiftning till att äntligen bli rättssäker och där rättegången inte blir ett andra övergrepp mot offren (Fridolin, Sommartalet 2014).

Sverige har kommit långt när det handlar om jämställdhet, men vi har också långt kvar att gå. T.ex. så har Sverige en väldigt könssegregerad arbetsmarknad. Av dem 30 vanligaste jobben i Sverige så är 26 dominerade av endera könen. Tidigt lär sig pojkar och flickor att begränsa sina drömmar om framtiden utifrån vad män och kvinnor förväntas göra. Och det är såklart ett problem därför att det begränsar människors frihet. Människors möjlighet att bestämma vad man vill göra i livet (Fridolin, Sommartalet 2014).

Precis som i 2014-års tal i Almedalen har utrymmet för jämställdhet ökat avsevärt gentemot talen 2014. Intresseväckande är dock att Miljöpartiet inte talar om sig själva som feministiska i samma utsträckning som de gjorde i Almedalen 2014. Istället talar man om ett feministiskt rap-band och deras bidrag till en hårdare våldtäktslagstiftning. Dock talar Miljöpartiet mycket om den allmänna jämställdheten i samhället, arbetslivet och skolan.

Miljöpartiets strategi

Sammanfattningsvis använder Miljöpartiet tydligt den konvergerande strategin i deras tal 2014. Detta syns genom det ökade utrymmet som jämställdheten och feminismen getts i Miljöpartiets tal. Vidare har Miljöpartiet även anammat den feministiska termen, till skillnad från fjolåret, i Almedalstalet 2014 och till viss del i sommartalet 2014.

6.5 Centerpartiet

Före Feministiskt initiativs inträde

I Centerpartiets tal i Almedalen och Sommartalet 2013 gjorde Annie Lööf inga uttalanden om jämställdheten och feminismen. De har alltså uteslutit uttalanden om hur Centerpartiet positionerar sig i feministiska- och jämställdhetsfrågor.

Efter feministiskt initiativs inträde

Då är det uppenbart att jämställdheten inte bara behöver in på agendan, den behöver finnas med i precis allt vi gör. Från stadsbudgeten till köksbordet (Löf, Almedalen 2014).

Framtidens utmaningar handlar om att behandla varandra lika. Om värderingar. Men också om väldigt praktiska saker. Som att dela lika hemma. Vår lösning är inte fler piskor, eller kvotering, utan en dubbel jämställdhetsbonus och en föräldraförsäkring där fler än föräldrarna kan ta ut dagar (Löf, Almedalen 2014).

Jag hoppas att du röstar för att alla ska behandlas lika. Jag hoppas att du röstar för mat som är säker och som smakar bra både i hjärtat och magen (Löf, Almedalen 2014).

Citaten ovan är utdrag ur Löfs tal i Almedalen 2014 i vilket hon gav jämställdheten utrymme. I hennes tal uttrycker Löf, relativt mycket, de svårigheter som finns gällande jämställdheten i samhället. Löf lyfter alltså fram den problematik som FI representerar men poängterar även att det bör göras genom något annorlunda politik. Centerpartiet anser att en fortsatt jämställdhetsbonus bör budgeteras och bolagskvoteringar av kvinnor bör uteslutas. I enlighet med FI anser Centerpartiet att en hårdare våldtäktslagstiftning bör inrättas. Centerpartiet utesluter ordet feminism.

I Centerpartiets Sommartal 2014 har Centerpartiet uteslutit hur de positionerar sig angående feminism och jämställdhet. Viktigt att nämna är dock den kommentar Löf ger i samband med uttalanden om de rödgrönas vilja att ta bort RUT-avdraget:

Det gäller tusentals människor, ofta kvinnor, som startat företag inom städsektorn, eller hemtjänsten. Det gäller tusentals turist- och restaurangföretag som precis fått näsan över vattenytan. Och det gäller alla de människor som har gått från arbetslöshet och utanförskap till jobb, fikaer och semester (Löf, Sommartalet 2014).

Citatet talar egentligen inte särskilt mycket om hur Centerpartiet tycker om jämställdheten men uttrycker ändå att det RUT-avdrag som Alliansen infört under deras regeringstid har påverkat kvinnor i en positiv anda.

Centerpartiets strategi

I Centerpartiets tal i Almedalen 2014 återfinns splittringar mellan den konvergerande och divergerande strategin. Genom att ge betydande uttryck för en jämställdhetsproblematik och en hårdare våldtäktslagstiftning indikerar Centerpartiet på en konvergerande strategi samt en divergerande strategi genom att ta avstånd från kvotering av kvinnor. Avgörande för Centerpartiets tal i Almedalen blir därför den mest dominerande strategin vilket i detta fall är

den konvergerande strategin. Detta på grund av att Lööf lägger övervägande energi på att tala om jämställdhetsproblemet och håller med om att en hårdare våldtäktslagstiftning krävs.

Sammanfattningsvis har Centerpartiets övergripande strategi varit konvergerande. Detta eftersom att det totala utrymmet för jämställdhet ökat under 2014 gentemot 2013 där jämställdheten inte haft ett existerande utrymme.

6.6 Vänsterpartiet

Före Feministiskt initiativs inträde

Jag kan se hur olika vi bemöts i min egen vardag. Om jag och Ulla Andersson, Vänsterpartiets talesperson i ekonomiska frågor, skriver likadana debattinlägg om ekonomisk politik så bemöts hon i kommentarsfälten med att hon som tidigare förskolelärare inte ska uttala sig om överskottsmål eller finansiell reglering. Väldigt sällan kommenterar någon mina inlägg i samma ämne med att jag som tidigare metallarbetare utan akademiska poäng ska hålla tyst (Sjöstedt, Almedalen 2013).

Därför är jag feminist. Därför är jämställdheten så viktig för Vänsterpartiet. Feminismen genomsyrar vår politik, den är en självklar del av vår ideologi. Vi behöver en regering som tar frågor om jämställdhet på allvar. En regering som minskar i inkomstklyftan mellan kvinnor och män. En regering som ser till att kvinnojourerna får stöd så att de kan hjälpa hotade och misshandlade kvinnor. En regering som vill att vi ska dela lika på ansvaret för barn och hem. En regering med Vänsterpartiet (Sjöstedt, Almedalen 2013).

Ovanstående är en del ur Jonas Sjöstedts tal i Almedalen 2013. I talet ges jämställdheten och dess problematik stort utrymme vilket främst belyses genom inkomstklyftorna och kvinnors rädsla för sexuellt våld. Dessutom uttrycker Sjöstedt att Vänsterpartiet är ett feministiskt parti vilka skulle lösa jämställdhetsproblemen om de fick regeringsansvar.

Det är den politiken som skapat inkomstklyftor mellan kvinnor och män (Sjöstedt, Sommartalen 2013)

Vi vill att alla dem här kvinnorna som är alltför lågavlönade, alltför ofta inte får dem scheman man behöver ska ha bra arbetsvillkor. Det handlar om jämställdhet mellan män och kvinnor (Sjöstedt, Sommartalen 2013).

I Vänsterpartiets sommartal 2013 dedicerar Sjöstedt relativt lite utrymme till jämställdhet och feminism. Han talar om de inkomstklyftor som finns mellan kvinnor och män och att kvinnors arbetsvillkor måste förbättras. Den feministiska termen används inte i talet.

Efter feministiskt initiativs inträde

Det är ett samhälle där klyftorna mellan rika och fattiga minskar istället för att öka – där Jeanette och Janne får lika lön för lika arbete och där kvinnor och män delar lika på hemarbetet (Sjöstedt, Almedalen 2014).

Vi vill ge hundratusentals kvinnor som arbetar i välfärden inflytande över sitt arbete. Det är att flytta makten och det är kraftfull feministisk politik (Sjöstedt, Almedalen 2014).

Citaten, vilka är utdrag ur Vänsterpartiets tal i Almedalen, visar att Vänsterpartiet behållit sina ståndpunkter gällande Sveriges ojämställdhet. Dock ges feminismen och jämställdheten betydligt mycket mindre utrymme än föregående års tal och området blandas istället samman med andra politikområden. Detta gör Sjöstedt genom att berätta om Jeanette som blivit offer för Alliansens politik om vinster i välfärden vilket påverkar feminismen.

Uppenbart är det även att Sjöstedt, i Almedalstalet 2014, i mindre utsträckning hävdar att de är ett feministiskt parti. De talar inte om feminism och jämställdhet som eget politikområde och lyfter istället området i samband med andra politiska frågor.

Valrörelsen är igång. Förra veckan såg jag Folkpartiets valaffischer, inte den som "kunskapskolan", utan den där Jan Björklund talar om feminism utan socialism. Men hur är det med regeringens och Björklunds feminism? Hur många stora reformer för jämställdhet har regeringen levererat? Svaret är: inga. De blev inget av feminismen när det saknades vänsterpolitik. Uppenbara orättvisor finns kvar. Vi har enorma inkomstklyftor mellan kvinnor och män. Vi har en lag om våldtäkt som inte är bra och tydlig nog. Vi behöver ett ordentligt stöd till kvinnojourerna (Sjöstedt, Sommartalen 2014).

Det finns de som avvisar höger och vänster som omodernt. Det gör inte vi. Tvärtom, vänsterpolitik och feminismen passar ihop. Det spelar roll vilken ekonomisk politik man har, det spelar roll vem som styr. Det blir inga framsteg för feminismen med borgerliga partier i regeringen. Man kan lita på oss, vi är feminister som ser skillnad mellan vänster och höger. Bara med Vänsterpartiet får du feminism och fett med socialism (Sjöstedt, Sommartalen 2014).

I sommartalet 2014 väljer Vänsterpartiet att tydligare markera sin ståndpunkt, än i Almedalen 2014, inom feminismen och jämställdheten. Detta gör Sjöstedt genom att utöka utrymmet och ge området eget utrymme. Dessutom använder han den feministiska termen. Anmärkningsvärt är Vänsterpartiets taktik gentemot Björklund och Alliansen. I talet väljer Sjöstedt att tala nedsättande om Alliansens ansats till en mer feministisk och jämställd politik. Detta kan ses som ett tecken på en demoniserande taktik gentemot Alliansen och ett antagande skulle kunna vara att Vänsterpartiet försöker yrka sitt ägandeskap, av den feministiska frågan, genom att tala nedsättande om Alliansen och Björklund. Detta istället för att tala nedsättande om FI

vilket skulle kunna vara riskabelt för Vänsterpartiet på grund deras likartade feministisk politik.

Vänsterpartiets strategi

I Vänsterpartiets tal i Almedalen 2014 ger Sjöstedt uttryck för den avvisande strategin. Visserligen behåller Sjöstedt deras ståndpunkter men på grund av det avsevärt minskade utrymmet för jämställdhet och feminism blir talet av en avvisande karaktär. Talets avvisande strategi representerar dock inte Vänsterpartiets anammade strategi gentemot FI.

I sommartalet 2014 väljer Vänsterpartiet och Sjöstedt att tydligare markera sin ståndpunkt inom feminismen och jämställdheten, tillskillnad från Almedalen 2014. Detta gör Sjöstedt genom att ge feminism och jämställdhet ungefär lika stort utrymme som i Almedalen 2013 och genom likartade uttalanden. Sjöstedt marker även sitt ägandeskap om den feministiska politiken, vilket även görs i Almedalen 2013, genom att säga ”Bara med Vänsterpartiet får du feminism och fett med socialism”.⁵⁸

Sammanfattningsvis har Vänsterpartiet anammat den kompletterande strategin status-quo. Detta eftersom Vänsterpartiet 2014 står fast vid sina feministiska uttalanden de förde innan FI:s genombrott 2014, i ungefär samma mängd. Detta genom att Sjöstedt 2013 och 2014 höll ett tal där jämställdhet och feminism framfördes i mindre utsträckning och ett där politikområdet gavs större utrymme.

6.7 Folkpartiet

Före Feministiskt initiativs inträde

Regeringen gör nu en stor reform inom vårt största kvinnodominerade akademiska yrke; lärarkåren. Vi öronmärker statliga pengar för att skapa karriärmöjligheter och höjda löner till duktiga lärare. Men parterna måste ta ökat ansvar för jämställdhet på fler avtalsområden (Björklund, Almedalen 2013).

Vi måste öka lönespridningen! Det måste löna sig att utbilda sig! Även i kvinnodominerade yrken (Björklund, Almedalen 2013).

I sitt Almedalstal 2013 talade Björklund om hur den dåvarande regeringen, Alliansen, öronmärkt statliga pengar för att skapa karriärmöjligheter och höjda löner till lärare. Detta

---

⁵⁸ Sjöstedt, Sommartalet 2014

var en reform inom det största kvinnodominerande akademiska yrket, menade Folkpartiets partiledare, i syfte att öka kvinnors lönespridning. Björklund påpekade att de mest kvinnodominerande yrkena finns inom den offentliga sektorn medan de mansdominerande yrkena finns inom den privata sektorn. Det menar han är orsaken till den ojämna lönespridningen mellan män och kvinnor. Sammanfattningsvis kan det sägas att jämställdhetsproblematiken, gällande kvinnors och mäns ojämställda löner, tas upp i Folkpartiets tal och behandlas i ett relativt litet omfång.

Nivån på lärarlönerna är också ett symptom på något större. Hur dåligt det lönar sig att satsa på akademiskt kvinnodominerade yrken. Detta är vår största uppgift inom jämställdhetspolitiken under överskådlig tid. Jämför en civilingenjör och en gymnasielärare. Lika lång utbildning. Det ena mansdominerat i näringslivet. Det andra kvinnodominerat i offentlig sektor. Båda nödvändiga. Men löner och karriärmöjligheter skiljer sig markant (Björklund, Sommartalet 2013).

Jämställdheten mellan kvinnor och män ska öka – inte minska (Björklund, Sommartalet 2013).

I Folkpartiets sommartal 2013 talar Björklund, precis om tidigare, om satsningar inom den offentliga sektorn för att öka lönespridningen mellan kvinnor och män. Utrymmet som jämställdheten ges är visserligen sparsamt men de poängterar ändå, genom det andra representerande citatet, att jämställdheten måste öka.

Efter feministiskt initiativs inträde

Liberaler har tagit feministiska initiativ i mer än hundra år och vi tänker fortsätta att göra det (Björklund, Almedalen 2014).

Vägen till en mer jämställd arbetsmarknad med jämställda löner går därför också via en mer jämställd föräldraförsäkring. Därför är det dags att under nästa mandatperiod gå vidare och införa en tredje öronmärkt månad i föräldraförsäkringen (Björklund, Almedalen 2014).

I dag står en alliansregering med fyra partier mot ett rödgrönrosa alternativ som också har fyra partier. Vänsterpartiet, Miljöpartiet, Socialdemokraterna och Feministiskt initiativ. Tre av dessa partier; V, MP och FI, har mycket gemensamt. De tre har aldrig någonsin burit regeringsansvar, de tävlar i vänsterpopulism (Björklund, Almedalen 2014).

Skillnaden mellan Folkpartiets tal i Almedalen 2013 och talen 2014 är framstående då partiet gett betydligt större utrymme för jämställdhet 2014 och började tala i termer om feminism. Folkpartiets tal i Almedalen genomsyras av den feministiska- och jämställdhetsdebatten.

Björklund kvarhåller sin politik om en förstärkning av lärarkåren och andra offentliga yrken och utvecklar partiets position inom feminism genom att tala om feministiska initiativ. Han talar då bland annat om en mer jämställd arbetsmarknad genom en tredje öronmärkt månad för föräldraförsäkringen. Vidare gör Björklund försök till ägandeskap av den feministiska frågan genom att tala om FI:s bristande erfarenhet av regeringsansvar. Uppenbart är att Folkpartiet i dess försök att överta ägandeskapet av frågan använder den demoniserande taktiken när han talar om FI:s bristande regeringserfarenhet.

Socialliberaler har tagit feministiska initiativ under hela 1900-talet, och vi tänker göra det i fortsättningen också (Björklund, Sommartalet 2014).

Tre av fyra rödgrönrosa partier har ingen aning om hur pengar skapas. De är bara inriktade på hur pengar fördelas. De verkar alla ha samma inställning som Gudrun Schyman; pengarna ska brännas! Det är därför Sverige behöver liberal feminism – utan socialism! (Björklund, Sommartalet 2014)

Talet i Almedalen 2014 och sommartalet 2014 är relativt lika. Precis som i Almedalstalet gav Folkpartiet jämställdheten betydligt större utrymme och genomsyrade större delen av deras tal. Dessutom började de tala i termer om feminism. Vidare är det även i detta tal uppenbart att Folkpartiet vill vinna ägandeskap i frågan om feminism och jämställdhet genom att använda den demoniserande taktiken.

Folkpartiets strategi

Sammanfattningsvis har Folkpartiet använt sig av den konvergerande strategin, gentemot FI, i sina tal 2014. Detta genom att öka utrymmet för feminism och jämställdhet i 2014-års tal samt efterlikna den politik FI förespråkar. Exempelvis kan deras närmande av FI:s politik belysas genom Folkpartiets tredje öronmärkta månad vilket syftar till att öka jämställdheten i uttaget av föräldraförsäkringen. Vidare styrker försöket till ägandeskap den konvergerande strategin då det är en viktig del inom PSO-teorin.

6.8 Kristdemokraterna

Hägglund genomförde inte ett sommartal 2013 då han endast håller dessa under valår. Istället jämförs 2014-års tal med den avslutande partiledardebatten som hölls i juni 2013. Genom detta avgörs inte vilket ökat eller minskat utrymme feminism och jämställdhet ges men jämförelsen i deras politik och ställningstaganden 2013-2014 går däremot att avgöra.

Före Feministiskt initiativs inträde

Vi kristdemokrater säger ett klart nej till kvoterad föräldraförsäkring. Familjens frihet och självbestämmande är ett självklart grundvärde för oss. Jag kommer aldrig överge uppfattningen att föräldrar är bättre än politiker att avgöra hur barnen ska tas omhand (Hägglund, Almedalen 2013).

Vi hör nu allt fler röster för kvotering, inte bara av föräldraförsäkringen utan också för bolagsstyrelser. Men ett företag är någons eller någras egendom. Det måste därför vara företagsägarens sak att avgöra vilka som ska styra verksamheten (Hägglund, Almedalen 2013).

I Kristdemokraternas tal i Almedalen 2013 ges jämställdhet ett relativt litet utrymme. Vidare utesluts den feministiska termen och Hägglund tar ett tydligt avstånd från kvotering av föräldraförsäkring samt bolagsstyrelser. Den feministiska termen används inte heller i Almedalen 2013.

Göran Hägglund: Absolut! Och det är väldigt viktigt att göra det. Självklart, för det här handlar om, precis som Stefan Löfven var inne i, eh inne på om människosyn. Människor har lika värde och har rätt till samma chanser, samma förutsättningar. Det finns väldigt mycket att göra (Hägglund, Partiledardebatten 2013).

För min del så tycker jag att det är direkt fel att gå in och kvotera när det handlar om företagsstyrelser, när det handlar om föräldraförsäkringar. För att det är inte så att vi politiker kan bestämma över huvudet på enskilda människor och avgöra vad som är bäst för dem (Hägglund, Partiledardebatten 2013).

Ovanstående citat är representerande för de uttalanden Hägglund gjorde i Partiledardebatten 2013. I det första citatet svarar Hägglund på frågan, ställd av programledaren, om han tänker göra något åt det jämställdhetsproblem som finns i samhället vilket han svarar "absolut" på. Vidare understryker han även att jämställdhet handlar om människosyn och rätten till lika värde och livschanser. I samband med detta används inte den feministiska termen. Fortsättningsvis uttrycker Hägglund att han är emot en kvoterad föräldraförsäkring vilket styrker Kristdemokraternas uttalanden i Almedalen samma år.

Efter Feministiskt initiativs inträde

Kristdemokraterna är för jämställdhet. För rätten att vara sig själv och inte pressas in i snäva mallar och roller. Att vara älskad och respekterad. Att ha sitt värde i att man är, inte hur man ser ut eller vad man presterar (Hägglund, Almedalen 2014).

Vi behöver stärka föräldrarna i deras roller. Vi behöver en skarpare sexualbrottslagstiftning som tydligare markerar vad som inte är okej. Vi behöver mer etik

och värden i skolan. Tydligare förmedla värdegrunden. Men framförallt så behöver vi vuxna, vi vuxna se och möta våra unga (Hägglund, Almedalen 2014).

Schyman vill såklart också vara med, hon tar genast ett Feministiskt initiativ och bränner alla klöver (Hägglund, Almedalen 2014).

Min personliga uppfattning, det är att det är bra för alla inblandade om pappan tar ett lika stort ansvar som mamman. Men därav följer inte att politiker av olika kulörer har rätt att kliva in genom ytterdörren, sätta sig vid familjernas köksbord och detaljreglera deras tillvaro (Hägglund, Almedalen 2014).

I sitt tal i Almedalen 2014 ger Hägglund jämställdhet ett större utrymme än fjolåret i Almedalen. Han markerar att Kristdemokraterna är för jämställdhet men utesluter den feministiska termen. Vidare tar Hägglund återigen avstånd från kvotering av föräldraförsäkring men poängterar också att det är bra för alla inblandande om föräldrar delar på omsorgsansvaret. Dessutom markerar Hägglund att Kristdemokraterna tar avstånd från kvotering till bolagsstyrelser.

I en kommentar väljer Hägglund att tala nedvärderande om FI vilket syftar på det mediauppbåd Schyman gjorde i Almedalen 2010. Följande kan ses som en demoniserande taktik.

Jag vill ge största möjliga frihet för enskilda och familjer att utforma sin tillvaro på det sätt som passar just dem bäst. (Hägglund, Sommartalet 2014).

Familjen blir därmed en motkraft mot en utveckling som pressar våra barn och våra unga in i roller och mot snedvridna ideal. Det finns andra som ser familjen som ett problem och därför vill man lägga familjernas liv tillrätta. Så har det varit i Sverige enda sedan makarna Bydahls tid på 30-talet. Och verktyget för dagen heter kvoterad föräldraförsäkring. Bit för bit vill man skruva åt tvångsdelning (Hägglund, Sommartalet 2014).

Jag är Kristdemokrat, jag älskar familjen, jag respekterar familjen och just därför respekterar jag föräldrarnas rätt att välja själva. Mina vänner, är man vuxen nog att vara förälder så kan man bestämma över sin egen vardag. Eller hur? (Hägglund, Sommartalet 2014)

I sommartalet 2014 ges jämställdhet ungefär lika stort utrymme som i Almedalen 2014. I en jämförelse med Almedalen 2013 kan det alltså sägas att utrymmet för jämställdhet har ökat. Dock ägnas talet övervägande till att markera Kristdemokraternas avståndstagande av kvoterad föräldraförsäkring genom att tala om familjens roll i jämställdhetsarbetet. I sina

uttalanden utpekats alltså familjen som lösning på jämställdhetsproblematiken. Även i detta tal utesluts den feministiska termen.

Kristdemokraternas strategi

I Kristdemokraternas framträdanden 2014 behåller Hägglund de politiska punkter han förde innan FI:s inträde på den politiska arenan. Dessa vilka innehåller avståndstagande till kvotering av föräldraförsäkring och bolagsstyrelser kompletteras med nya och utvecklade ställningstaganden i Almedalen 2014. Dessa nya ställningstaganden om en skola som måste förmedla värden och etik samt en hårdare våldtäktslagstiftning går i linje med FI:s politik vilket därav ger indikation på den konvergerande strategin. Detta tillsammans med den ökade närvaron av jämställdhetsdiskussionen. Däremot talar hans synnerligen ökande uttalanden om familjens betydelse och dess motkraft till det ojämställda samhället, i Sommartalet 2013, för en divergerande strategi.

Detta tyder på en splittring mellan den konvergerande och divergerande strategin. Avgörande för Kristdemokraternas blir därför den mest dominerande strategin vilket i detta fall är den divergerande strategin. Detta, trots konvergerande uttalanden om exempelvis våldtäktslagstiftningen, på grund av att Hägglunds tal 2014 övervägande handlar om varför föräldraförsäkringen inte ska kvoteras och familjens betydelse i det ojämställda samhället. Allt i motsättning till den politik FI för.

7. Sammanfattande slutsatser

En slutsats för uppsatsen är det resultat som medverkar till att uppfylla uppsatsens syfte om att bidra till kunskapsutvecklingen om partiernas strategiska agerande gentemot FI. Sammanfattningsvis har de flesta partierna använt sig av den konvergerande strategin med undantag för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Kristdemokraterna. De två första använde sig av status-quo strategin, medan Kristdemokraterna använde sig av den modifierade divergerande strategin.

Figur 3. Översikt på partiernas strategier gentemot Feministiskt initiativ

Partier	Avvisande strategi	Status-quo strategi	Konvergerande strategi	Divergerande strategi
Socialdemokraterna		X		
Moderaterna			X	
Sverigedemokraterna			X	
Miljöpartiet			X	
Centerpartiet			X	
Vänsterpartiet		X		
Folkpartiet			X	
Kristdemokraterna				X

Uppsatsens resultat indikerar att FI haft påverkan på de etablerade riksdagspartierna gällande utformningen av deras Almedalstal och Sommartal 2014. I de fall partierna visat på olika strategier i olika tal kan det ifrågasättas huruvida partiet bytt strategi, arbetat med flera strategier eller överhuvudtaget haft en uttänkt strategi. Föregående undersöks inte i uppsatsen men skulle kunna kompletteras genom intervjuer av partirepresentanter vilket inte gjorts på grund av uppsatsens tidsbrist.

Ett ytterligare resultat, vilket kanske är mest framträdande i uppsatsen, är utvecklandet av den modifierade divergerande strategin och status-quo. Till skillnad från tidigare, forskning som inte stött på likartad problematik, kunde PSO-teorin inte förklara alla aspekter av riksdagspartiernas bemötande av FI. Utifrån detta kan det sammanfattningsvis sägas att uppsatsen bidragit med och utvecklat kunskap om PSO-teorin genom att problematisera sådant som teorin inte kunnat förklara. Ett resultat som uppfylls uppsatsens syfte om bidragande kunskap till forskningsområdet.

Intressant fakta att tillägga är att uppsatsen resultat, med dess modifierade PSO-teori, styrker modellen om ett nischpartis framgångar⁵⁹. Riksdagspartierna har övervägande använt den konvergerande strategin vilket, enligt PSO-teorin i dess traditionella form, innebär att nischpartiet kommer att förlora väljarstöd. I europavalet 2014 fick FI 5,49% av valresultatet medan de i riksdagsvalet samma år fick 3,12% av väljarstödet.⁶⁰ FI:s väljarstöd minskade alltså efter deras framgångar i Europavalet. Detta resultat skulle bli detsamma om PSO-teorin användes i dess traditionella form.

Slutligen går det genom uppsatsen att dra möjliga slutsatser angående den feministiska termen. Uppenbart är att samtliga riksdagspartier har talat i termer om jämställdhet och i mångt och mycket lyft likartad politik som FI. Lika uppenbart är det även att partier aktivt tagit avstånd från den feministiska termen eller uteslutit den. Möjligen kan detta bero på att termen anses avskräckande för vissa partier trots att de egentligen för likartad politik som FI, vilket exempelvis skulle kunna gälla för Sverigedemokraterna, Moderaterna och Centerpartiet. Fenomenet skulle kunna förklaras genom att termen i stor utsträckning ägs av vänstersidan.

---

⁵⁹ Se figur 2 på s.10

⁶⁰ Valmyndigheten, "Val till Europaparlamentet", "Val till riksdagen 2014"

8. Referenser

Bengtsson, A (2011) *Striden mot Piraterna*, Kalmar:Linnéuniversitet

Ericsson, E (2012) *Sverigedemokraterna - ett oemotsagt parti? En studie av bemötandet av Sverigedemokraterna och deras sakfråga i den svenska riksdagen*. Kalmar:Linnéuniversitet

Esaiasson, Peter., Gilljam, Mikael., Oscarsson, Henrik & Wängnerud, Lena. (2007). *Metodpraktikan*. Stockholm: Nordstedts Juridik

Kiiskinen, Jenny & Saveljeff, Sigrid. (2010). *Att dansa i otakt med väljarna – Socialdemokraternas och Moderaternas strategiska bemötande av Sverigedemokraterna*. Malmö: IMER/MIM, Malmö Högskola

Meguid, Bonnie M. (2008). *Party Competition between Unequals – Strategies and Electoral Fortunes in Western Europe*. New York: Cambridge University Press

Oleskog Tryggvason, Per (2014) *Vikten av viker: Sammanställning av viktade resultat från SVT:s vallokalsundersökning 2014*, Göteborg: Göteborgs Universitet

Widerberg, K. (2002), *Kvalitativ forskning i praktiken*. Studentlitteratur: Lund, s. 15.

Elektroniska källor

Eriksson, G (2014) *Jordskredsseger för FI i jämställdhetsfrågan*, Svenska Dagbladet http://www.svd.se/nyheter/valet2014/goran-eriksson-plotsligt-vill-alla-partier-mota-det-rosa-hotet_3649468.svd, hämtad: 2014-12-07

Feministisktinitiativ.se, "Frågor och svar", <http://feministisktinitiativ.se/om/fragor-och-svar/> , hämtad: 2014-12-12

Feministisktinitiativ.se, "Om feministiskt initiativ", <http://feministisktinitiativ.se/om/> , hämtad 2015-01-05

Feministisktinitiativ.se, "Våra talespersoner", <http://feministisktinitiativ.se/om/vara-talespersoner/> , hämtad 2015-01-05

Nationalencyklopedin, *Feministiskt initiativ* <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/feministiskt-initiativ> hämtad: 2015-01-12

Olsson, T (2010) FI! Brände upp 100 000 kronor, Svenska dagbladet, http://www.svd.se/nyheter/inrikes/politik/valet2010/fi-brande-upp-100-000-kronor_4958211.svd hämtad: 2014-12-18

Pejl.svt.se (2014) *Topp tio i riksdagsvalet – Väljarnas viktigaste frågor*, <http://pejl.svt.se/val2014/valu-riksdag/viktigaste-fragor> , hämtad: 2015-01-19

Svenska Dagbladet (2014), *Feministisk blåslampa i Almedalen*, <http://www.svd.se/nyheter/inrikes/3722962.svd>, hämtad: 2014-12-07

Valmyndigheten (2014) *Val till Europaparlamentet*, <http://www.val.se/val/ep2014/slutresultat/E/rike/> hämtad: 2014-12-07

Valmyndigheten (2014) *Val till riksdagen*, <http://www.val.se/val/val2014/slutresultat/R/rike/> hämtad: 2014-12-07

Partiernas tal

Björklund (2013) Almedalen, <https://www.youtube.com/watch?v=9m-rIvDkWGA> hämtad: 2014-12-07

Björklund (2013) Sommartalet, <http://www.folkpartiet.se/jan-bjorklund/tal/tal-av-jan-bjorklund-i-almedalen-den-5-juli-2013/> hämtad: 2014-12-07

Björklund (2013) Almedalen, <http://www.svtplay.se/klipp/2169612/jan-bjorklunds-partiledartal-i-almedalen> hämtad: 2014-12-07

Björklund (2014) Sommartalet, <http://www.folkpartiet.se/jan-bjorklund/tal/tal-av-jan-bjorklund-i-goteborg-den-3-augusti-2014/> hämtad: 2014-12-07

Fridolin (2013) Almedalen, <https://www.youtube.com/watch?v=l4kHoayGLow> hämtad: 2014-12-07

Fridolin (2014) Sommartalet, http://www.tv4play.se/program/nyheterna?video_id=2663057 hämtad: 2014-12-07

Hägglund (2013) Almedalen, <https://www.youtube.com/watch?v=ZYcpwwfHx9g> hämtad: 2014-12-07

Hägglund (2013) Partiledardebatten, <https://www.youtube.com/watch?v=ZW5HuDQ6mhE> hämtad: 2014-12-07

Hägglund (2014) Almedalen, <https://www.youtube.com/watch?v=ffAGYFgSjdQ> hämtad: 2014-12-07

Hägglund (2014) Sommartalet, http://www.tv4play.se/program/nyheterna?video_id=2900139 hämtad: 2014-12-07

Löfven (2013) Almedalen, https://www.youtube.com/watch?v=na-_r9kU6oM , hämtad: 2014-12-07

Löfven (2013) Sommartalet, <https://www.youtube.com/watch?v=qYgGh2roSYA> , hämtad: 2014-12-07

Löfven (2014) Almedalen, <https://www.youtube.com/watch?v=xV2Z2IKAq60> hämtad: 2014-12-07

Löfven (2014) Sommartalet, <https://www.youtube.com/watch?v=BKTNCKqoNJo> , hämtad: 2014-12-07

Löf (2013) Almedalen, <https://www.youtube.com/watch?v=UDeke6Z-K4c> hämtad: 2014-12-07

Löf (2013) Sommartalet, <http://www.centerpartiet.se/annies-tal/sommartal-2013/> hämtad: 2014-12-07

Löf (2014) Almedalen, <https://www.youtube.com/watch?v=bBo8txZ-0os> hämtad: 2014-12-07

Löf (2014) Sommartalet, <http://www.svtplay.se/klipp/2228508/centerpartiets-partiledare-annie-loofs-sommartal> hämtad: 2014-12-07

Reinfeldt (2013) Almedalen, <https://www.youtube.com/watch?v=XyfayBCqRc4> hämtad: 2014-12-07

Reinfeldt (2013) Sommartalet, <https://www.youtube.com/watch?v=5sa6t3SHEfs>, hämtad: 2014-12-07

Reinfeldt (2014) Almedalen, <https://www.youtube.com/watch?v=0ps-ht68IB0>, hämtad: 2014-12-07

Reinfeldt (2014) Sommartalet, <https://www.youtube.com/watch?v=8IH2GEvYt7Y>, hämtad: 2014-12-07

Romson (2013) Sommartalet, <https://www.youtube.com/watch?v=ezVIV84rQg4>, hämtad: 2014-12-07

Romson (2014) Almedalen, <http://www.tv4.se/nyheterna/klipp/%C3%A5sa-romsons-hela-tal-i-almedalen-2683560>, hämtad: 2014-12-07

Sjöstedt (2013) Almedalen, <https://www.youtube.com/watch?v=3cTvxiA3Pf8> , hämtad: 2014-12-07

Sjöstedt (2013) Sommarlalet, <https://www.youtube.com/watch?v=2faP8nFevRY> , hämtad: 2014-12-07

Sjöstedt (2014) Almedalen, <https://www.youtube.com/watch?v=fyJYVmsZ2kk> , hämtad: 2014-12-07

Sjöstedt (2014) Sommarlalet, <https://www.youtube.com/watch?v=WVEH2F4TBsI> , hämtad: 2014-12-07

Åkesson (2013) Almedalen, <https://www.youtube.com/watch?v=3EF7Oi0tVMw>, hämtad: 2014-12-07

Åkesson (2013) Sommarlalet, <https://www.youtube.com/watch?v=UvruWgp9oKI>, hämtad: 2014-12-07

Åkesson (2014) Almedalen, <http://www.tv4.se/nyheterna/klipp/jimmie-%C3%A5kessons-hela-tal-fr%C3%A5n-almedalen-2682339> hämtad: 2014-12-07

Åkesson (2014) Sommarlalet, <https://www.youtube.com/watch?v=Eg160Yvbc4s>, hämtad: 2014-12-07

9. Bilaga

Parti: X				
Uttalanden om feminism och jämställdhet 2013				
Almedalen		Sommartalen		Kommentar
<ul style="list-style-type: none"> • • • • • 		<ul style="list-style-type: none"> • • • • • 		
Uttalanden om feminism och jämställdhet 2014 i tal: X				
Avvisande strategi	Status-quo strategi	Konvergerande Strategi	Divergerande strategi	Kommentar

Analysverktyget användes enskilt för varje parti i analysen av talen i Almedalen respektive Sommartalet 2014. I analysverktygets övre ruta samlas uttalanden om feminism och jämställdhet från 2013-års tal. Dessa fungerar som jämförelsepunkter till partiernas uttalanden 2014 vilket är relevant för att kunna dra slutsatser om partiernas strategiska förhållningssätt gentemot FI. Till höger finns det möjlighet till kommentar.

I analysverktygets nedre kolumner kategoriseras riksdagspartiernas uttalanden i 2014-års tal utefter PSO-teorins strategier samt kompletterande strategi status-quo. Följande görs genom jämförelser med 2013-års tal (övre ruta) utifrån de kriterier som strategierna innehåller. För mer information se sida 18-21.